

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 4ta

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

in loco quodlibet aqua subter navem ostendit non in
navi transfecta; In flumine in solo est navis ut in
loco non in propriis sed solis est.

Utrum gloria in uno & eodem
& unum & idem corpus simul
& eodem spere in pluribus lo-
cis esse possit.

Quaestio 4ta.

Non quicquam unum hoc nax viribus effici possit; id
hoc nax viribus; s. omnium in diuis gstat fieri non potest quia ut supra
dicitur teste referunt Corinthis. q. 4. art. 10. non remanet
reftus q hoc fieri naxtr poe indicavit; qdpe unum
corpus ignis ferum & corpus aqua pari inaequas non
facile pervenire videant. Accidit tunc alia qd non est
presentia v.g. q. vas cinere flammam tandem tantum
dem aqua recipiat quantum vaporis & naxre sit
id q. aqua de caa fieri non potest quia q. aqua cin-
erum ipsum intus penetret & in eodem situ in spere
maneat. Verum opinionibus suis falsitate ut supra
quoque experia quotidiana solis man. testat; qdpe
ut supra in 1° articulo diximus hoc est a corpore loca
separabilis quippe in non eo corpore sibi mutuo
dant & succedant sese nihil pellant ac polleant
neq. ullum nisi altero abscedente in altero locum
subeat. Proq. hoc tunc in solidis & coactis q. non
quoque

Opinio qd non gloriatur

Requiritur opinio

susq; ac tenuib; ut in aqua & aere gtingere argu
 fte electa q' tum dem' aquaz loco p'fundo
 rostitam in subline attrahunt in p'foram p'p'z aie
 nity e' inspirate attrahit; substanti aqua locum
 onedit. Ca' hinc rei aliunde n' orit' qua' ex ipsa
 quantitate qua' corp' unumq; triplic' dicitur
 A' eorum que fit ut aliud q' unum eadem dicitur
 ut p'dictum in eodem se in loco p'p'z ferre nequa
 p'it.

uarum q' se possint in duo corpora uirtute divina
 eadem loco simul existere. *Divina potentia hoc pot
 fieri Greg S. Greg*
 Affirmativa sententia p'p'z
 p'p'z xp'iano uirtute ita uirtute explorata e' p'p'z
 de ea se scilicet dubitare n' potest: Ex diuinitate
 equa p'p'z uirtute q' stat xpm seruatore' n' illa se uirtute ma
 p'p'z uirtute uirtute raturu, ad discipulos raturu clausis ingressu
 uirtute uirtute ad gloriofa ad caliste, patrem aspersione
 uirtute uirtute p'p'z p'p'z q' oia existem' p'p'z p'p'z
 uirtute uirtute p'p'z divina potentia miraculo ita euenisse
 ut duo corpora sese penetrarent
 eodem loco simul existere. Verum in hoc p'p'z
 in corpore simul existere in loco fieri uirtute non
 ob ipsamet quantitate se se existem'; no
 uirtute existem' adum est corp' alteru' e' p'p'z loci
 p'p'z n' conueniri aut locu' eundem n' p'p'z
 Nam licet ipsa potentia uirtute se has conueniri

Quasi

Quasi

Obsequio

ac respicere salua q' p'p'et' p'it' quippe in tang
 & p'p'et' & affectu' ser' illam q' sequat' si in p'p'et'
 corpori in loco ex p'p'et' q' d'ant' altera' negoti'
 eadem nequa'q' p'it' q'ppe in imp' it' p'p'et' p'p'et'
 loco comensurari q' d'ant' p'p'et' q' d'ant' loci p'p'et' in
 respondet' h'ic nec in loco p'p'et' in p'p'et' q' d'ant'
 Dicendum in comit' p'p'et' affectu' ser' d'ant' p'p'et'
 d'ant' comensurari' ut' q' ac respicere' ueniat' p'p'et'
 bi quantitate' p'p'et' alia ad p'p'et' in p'p'et' m'lt'
 actiue' alia' q' d'ant' m'lt' q' d'ant' in p'p'et' q' d'ant'
 tet' p'p'et' p'p'et' ab alio' d'ant' q' d'ant' & alio' p'p'et'
 mouere q' p'p'et' quantitate' p'p'et' h'ic d'ant' p'p'et'
 n' q' d'ant' actiue' in' m'lt' p'p'et' actiue' h'ic d'ant'
 p'p'et' negatiue' n' admittendo' altera' corp' p'p'et'
 q' d'ant' q' d'ant' causalitate' ad genit' ca' m'lt'
 p'p'et': Hoc aut' aff'it' diuina' uisibile' quant'
 tas p'p'et' in' d'ant' corpora in eodem' n'ro' p'p'et'
 ac loco p'p'et' q' d'ant' in sacra' eucharistia' p'p'et'
 d'ant' h'ic ac' ord'ine' diu' p'p'et' corp' n'ro' in
 ord'ine' ad p'p'et' seu totu' ad' m'lt' ei' p'p'et' p'p'et'
 extra p'p'et' in ord'ine' ad locu'. Obsequio' ad' m'
 m'lt' repugnat' corpora' d'ant' qua' p'p'et' in p'p'et'
 corp' p'p'et' simul' ex p'p'et' p'p'et' hoc p'p'et' p'p'et'
 p'p'et' impossibile' & p'p'et' p'p'et' Minor' q' d'ant'
 extra' Quantitatis' e' h'ic p'p'et' extra' p'p'et'

partes duae ut plures simul existant & erit una
 exha ista & gignet ipsa quantitas & est inter se
 ga alioquin possent. partes aliumq; corporis
 supra se ad unum aliquo sibi ita respiciant ut v.g.
 brachiu' digiti in cubito sicut totu' magnitu
 no' excederet sua sibi q; gradus hanc
 de h' reg. Mon. Ad p'io et g'formate Solutio.
 partes corporis q; in eodem sibi dimini' associat
 duo sonare extensi ut & distinctione eam
 qua factis ut quantitatib; gignit. Ad altera
 quantitatib; partes ista in una colligantur & id
 alia' nunquam in futuru' ut totum magnitu
 dine sibi et partem h'et. n. brachiu' & amphoroem totu
 qua digiti occupat respiciant facta ipsum tu' in
 ratione gravitate ac longitudine sua vena digi
 sup'ant. quib; nulle parvi cubitu h'et compa
 ratione tanta & nisi ad unig cubiti longitudinem ex
 tendant no' ta' d'ius deprecant longitudinem nulle
 maiora qua' unig duntaxat cubitu sit in se
 laudare. At
 Ad exper' m'io septu' respondet reg. ferri igne
 partes panis sibi aqua perchari. Nam h'et ob
 colorib; multitudinē in tam densa & compacta ma
 gis ibi ee videat tu' quam in ferri forma sibi
 prima ignis ab ee censenda e'. partes aut aqua in
 panis madefacti parti usq; sibi ab uno quod sibi
 sibi

Solutio.
 Ad 2. d'g
 Respondet ad obiectum
 partes panis
 Ad 2. d'g

Ad 3^{am} respicitur. Ad aqua cineri suscipit respondet. Auter in p[ro]p[ri]e
sect 2^a p[ro]p[ri]e: s[ed] cineris unflura carna & in aia
e[st] q[ui]s aqua se in fixat & addensat; facta aut
paulatim g[ra]ssatione cinis colatib[us] de succidit d[omi]ni
remq[ue] p[ro]p[ri]e & cavitate illat exopt. Itaca i
et cinis aqua ip[s]a in n[on]a[te] salub[er]iq[ue] soluit
cum quo & cineris aliqua p[ro]p[ri]e tenore
& calidior exalant.

Utrum unum corpus sit e[ss]e in pluribus locis
circumscriptivis. *id altera q[ue]stio p[ro]p[ri]e q[ue] alt[er]i v[er]o v[er]o*
Sicut ergo d[omi]ni. *idem corp[us] divina v[er]itate p[ro]p[ri]e simul & eodem p[ro]p[ri]e*
e[st] in duob[us] locis circumscriptivis. *Est p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e*

probat 1°

probat 2°

Affirmativa forte
non quadrat nisi
hinc

Non nihilominus cu[m] alijs affirmativa p[ro]p[ri]e
in duob[us] ut p[ro]p[ri]e sub ex[ist]ente p[ro]p[ri]e: q[ue] p[ro]p[ri]e
catholicis scripturis divina[rum] atq[ue] adeo ip[s]i quosq[ue]

... quod altera & e' soli ...
 ... in lib. de Eucharistia. Maritimi ...
 ... Bellarmini tomo 2do ...
 ... c. 7. de ...
 ... nam infallibili fidei ...
 ... ale g'rat ...
 ... in facca eucharistia sub diversis
 ... diuersis in libris sacrat' ...
 ... no possit ...
 ... manifeste ...
 ... in celo, aut n' ...
 ... defectus ille
 ... ut ex pte ...
 ... no d'm ...
 ... tolleret unitat' & ...
 ... ut postea magis ...
 ... Deinde in ...
 ... in divina eucharistia
 ... sua p'et ...
 ... quod et in celo tantu' ...
 ... incommensurabilem ...
 ... a sua quantitate in
 ... secat n' ...
 ... restituere ...
 ... in
 ... in diversis ...
 ... spatium occuparet

probat

probat aliunde

probat 3°.

quatuor corpora s^z tantu^m quatu^m ipse e^t in cal^o q^u non
 imphiat g^radiatione ut c^oru^m corp^u sit in di^ou^m
 l^ou^m aⁿsi^ophie & g^requo^m aⁿsi^o quoz^u corp^u
 in di^ou^m l^ou^m e^t e^t potoz^u in d^ou^m l^ou^m
 de^o z^ou^m quate^m s^z corp^u. Praterea sic p^r
 q^uo^d aⁿsi^ophie n^o n^o h^ou^m e^t e^t u^m q^uo^d s^z p^r
 rem e^t n^o e^t ut s^z q^uo^d ablat^o u^m d^ou^m s^z
 s^z p^r p^r e^t s^z p^r corp^u in s^z p^r
 d^ou^m n^o s^z p^r d^ou^m n^o s^z p^r q^uo^d aⁿsi^ophie n^o
 cal^o in corp^u q^uo^d s^z p^r corp^u s^z p^r
 p^r s^z g^radiatione di^ou^m n^o s^z p^r multiplicari
 z^ou^m in s^z u^m u^m u^m q^uo^d s^z p^r q^uo^d aⁿsi^o
 id q^uo^d s^z p^r e^t n^o s^z p^r idem u^m q^uo^d s^z
 est non hoc ipso q^uo^d multiplicari p^r multiplicari
 cal^o e^t s^z p^r ac p^r n^o e^t g^radiatione
 s^z p^r multiplicari n^o multiplicari p^r. Si
 fieri n^o p^r n^o e^t n^o e^t ut multiplicari p^r
 in loco, corp^u sit in s^z l^ou^m. q^uo^d d^ou^m ad
 u^m ut g^radiatione g^radiatione n^o p^r n^o p^r
 n^o q^uo^d refugnat ut corp^u duob^u s^z p^r s^z
 p^r s^z in loco & s^z in uno in loco s^z p^r
 aut ut corp^u duob^u s^z p^r albedine & p^r
 sit album. Si itoz^u duob^u fieri n^o p^r ut aⁿsi^o
 duob^u e^t e^t q^uo^d sit in eod^o s^z
 adu^m q^uo^d d^ou^m n^o p^r fieri h^ou^m.

Obiectio

Solutio

Obiectio alia

Solutio

Obiectio.

Stato ex ista ratio seu ratio in qualitate differens
quod est absurdum. Deinde sic arguitur: Si unum corpus
est in partibus suis simul aut hoc id est
quod unum est: sed deus multum magis unum quod
est deus est de necessitate in locis. Aut quoniam
similiter alio creatum: Sed etiam corpus sit in partibus suis
in hilominus simili erit: Haec corpus quod ad estiam
suam in parte sua in loco quod est autem
suo quod de diffinita quod efformant ut aliorum partem
& diffinitam per se habent ad quod lineat. Prater
ea ratio est quoddam similitudo deus est tota in deo
sicut corpus humanum in partibus suis. Praterea angelus
est deus in diffinitio in locis se habet in parte
sua per se habentem: per se est in omni parte
sua in partibus suis. Dices pro quodam tam angelus
autem ratio est in locis diffinitis per se qui nihil est separatum

Obiectio.

Et nos de corporibus ratio anamur: Sed ad corpus
quoniam angelus est totus est in qualibet parte loci
locus ille divina mixtura dividat in divinitate partem
neat. Quod ad deum attinet dices fortasse
in toto hoc universo ad ut in diversis partibus in locis
existere. Sed ponamus deum ut per condere unum deum
duos tres pluresve mundos diversos quod accipimus
sepe mutuo tangant certe tunc deus est in partibus
ad ut in qui nihil est nisi in separatis locis.

Solutio.

Obiectio.

Solutio.

153.
Solutio
Siquer Den' angela' prima' e' spg ac prinde alia' e' illa,
unde e' coem. N' bes' d' h' n' r' e' ultima' sit. Diferentia interter
e' in' unig' ille oia' queni' e' qu' e' adueniunt in r' e'
na' fuit e' in' diuisib' locis in' edia' leg' illis qu' a' g' i'
ta' e' corp' unitate' sua' retenta' in' p' t'ib' locis
p'oterit cum in' r' e' unig' in' reb' p'uatib' adueni' ^{probab'}
3to Equ' n' p' p' e' uer' ut duo ut' p' una' corp' ~~3to~~
fuit in' uno' loco qua' ut' un' corp' sit in' duob' ut
duob' locis p' r' e' cor' & paulo' an' p' b' e' m' e' d' uo' cor'
ora' p' e' e' quia' in' e' existit in' uno' loco & e' cor,
e' un' e' idem corp' simul & eodem' t'p' e' in' duob'
t' p' t'ib' locis existere p' e' Ma'ior' p' a' k' e' q' a' p' lura'
e' uno' capi' & a' p' t'ib' repleri' non' unig' uer' p' e'
in' reb' u' t' t' e' m' r' e' f' u' g' n' a' r' e' qua' un' capi' & g' h' i' e',
p' t'ib' in' loc' e' d' e' b' e' a' t' a' g' u' a' l' i' t' e' r' e' l' o' c' a' t' o' & u' i' c' e'
p' e' : E' q' u' o' f' i' t' u' t' u' n' i' t' a' n' h' u' m' o' d' o' l' o' c' a' t' i' t' o' m'
u' r' e' f' l' e' a' t' i' t' a' u' t' a' l' t' e' r' i' n' i' b' i' t' p' a' r' i' t' r' e' s' p' e' t' . O' t'
t' e' r' e' a' u' n' i' c' o' r' p' o' s' a' b' a' l' t' e' r' o' d' i' s' t' i' n' c' t' i' o' n' e' q' u' o' s' q' u' o'
e' d' i' u' i' s' i' o' n' e' f' i' t' o' p' o' r' t' e' t' q' u' o' s' t' a' m' i' n' i' m' i' s' o' b' s' t' a' c' u' l' i' b' u' s'
e' q' u' o' f' i' t' u' t' d' u' o' c' o' r' p' o' r' a' f' i' n' t' i' n' e' s' d' e' m' l' o' c' o'
s' e' s' e' m' u' t' u' o' p' e' n' e' t' i' o' n' e' & c' . E' t' e' t' f' i' t' u' t'
u' n' i' c' o' r' p' o' s' i' t' i' n' p' t' i' b' u' s' l' o' c' i' . D' e' m' q' u' o' p' r' o' p' r' i' a' n' g' ^{probab' e' p' m' y' s' t' e' r' i' o' s' p' r' o' p' r' i' a' t' e' r' e' .}
e' d' a' t' s' a' n' t' s' e' n' t' i' a' m' e' o' d' i' f' f' i' c' i' l' i' t' a' t' i' o' n' i' b' u' s' u' t' a' c' c' i' d' i' t'
e' f' f' i' c' i' l' i' t' a' t' i' b' u' s' a' r' t' e' f' i' d' e' i' m' y' s' t' e' r' i' o' s' u' t' e' x' s' s' t' i' m' u' l' t' a' t' e'
f' i' n' i' c' a' r' r' a' t' i' o' n' e' r' e' f' u' r' e' h' a' r' e' i' n' u' o' c' a' t' i' o' n' e' a' m' i' d' i' l' a' t' i' o' n' e' &

ad unitate dei:

Dei ad magister dicitur
A. Bonae

Nunc ex pluribus argumentis pauca quaedam solvenda
ex quibus ostenditur reliqua sunt diffinitiva quae non
mihi poterunt. Et tunc quidem dicitur Bonae sicut solvitur
Et enim scripturae esse in loco non consistit in hoc quod loci
ita limitet ut extra illum locum non sit sicut loci
de loci extrema simul sunt neque loci extendit
a loco neque inuisum id quod fieri potest et si corpus in
nullo loco existat. Sed idem neque corpus non manet
in se indivisum si sit in pluribus locis; Manet enim
ut ex dictis patet: Item quidem est hoc, non manet
corpus indivisum respectu locorum fluxum in genere
habet existit si tunc indivisum non est corpus indivisum
causa separabilis si a unitate de extrinseca partem
separabilis. Quod non corpus quod in eodem loco
cum alio corpore intrinsece ac in se manet indivisum
sunt de indivisum a quocumque alio de tunc extrinsece
sunt non est indivisum ab eo corpore quod in eodem
loco occupat ita corpus in pluribus locis existens
divisum est in se de indivisum a quocumque alio extrinsece
et tunc extrinsece non est indivisum a pluribus locis
in quibus existit.

Alibi sequitur
Solutio

Item sic argumentum de corpore est in pluribus locis ut
ostenditur ut discontinuum neutrum sit sicut dicitur. Discontinuum
in se de se sui esse quoniam tunc locorum definitio

quocumque loco diu positi distentur: sicut negantur est
 Socrates fugiatur vbi existens distet futur
 distentur sua a se prout sic distinge existit. Sed
 est negat Maior. Dico S. Sog n' tm Sora
 m fugiatur foret s' alia quoq' illi quantitate
 aduaret nro distenta a quantitate qua dista
 e' dista e' tunc Socrates a se quoq' est distet
 ang. Sed ne hoc gdem nro g'cedit tm n' seq' vnum.
 Duas in Socrate inhaerentes quantitates ee
 distentur n' ipse Socratem: Quamvis adhuc
 manifeste n' apparet quo nro quantitates illa
 nro duce in eodem s'nto quantumlibet partibz
 ubi s'nta g'tinna s'nt alibi qua' nro locum
 s'nta s'ntum. S' In fugim vnu' de idem corpz
 s'nta s'nta ee in partibz s'ntibz q' neg in partibz
 s'nta neg: conseq: Est n' nro distat in t'p
 q' s'nta s'nta cuiq' ea nra est ut n' possit
 s'nta s'nta s'nta s'nta s'nta: s'nta long est res
 s'nta s'nta s'nta: Ex quo fit ut aliquid possit
 ee in partibz locis s'nta n' aut in partibz s'nta.
 In fugim. Si idem corpz ee s'nta in partibz locis
 s'nta q' in duobz locis s'nta s'nta s'nta: Hoc
 s'nta s'nta corpz i' illud ee aequalis alium maius,
 se nenge loco t. s'nta q' maior e' qua' corpz
 s'nta s'nta ee s'nta. Sed absurdum n' ee

nam g'tinna
 e' eorum g'multa
 s'nta s'nta s'nta
 s'nta s'nta s'nta

In fugim

Respondetur

In fugim

Respondetur

termino ad que d' ubi illi diuersi, noty quoy
 diuersy est: Sed Auguste Socrates non e' ex
 d' ubi illi diuersi, noty quoy
 fieri nullo mo' poterit ut illo eodem notu mo
 ex Academia sac ad B. Martini pp' ear
 em te omi nou' diuersitatez ut taceat q' h'ic leg
 eundem ut e' Auguste e' ut longiore ut bre
 iore scripse ut e' h'ic d' tanga cu' ubi longius
 breuig' spatu' g'ficiat qua' h'ic e' sic e'et finit
 leg' finit. h'ic facta multiplicare p'fectia in
 t'ibz h'ic nouo miraculo fieri p't ut ea aucta q'
 Vbi sine ad lom' ordinem a' t'nt eodem corpore
 no in loco n' h'ic in alio quoniam V. g. ut h'ic inuat
 omnia notia h'ic caq' sit Roma videat h'ic sit
 ang' ubi agrotz &c. hoc ut ex eo suffi uentor
 h'ic q' g'haditio nulla inuoluit. Si dicat ex
 q' Socrates p't uidentz & caq' notuz ac inuol
 geludi cum p't uidentz & n' uidentz notuz
 n' notuz e' q' p't g'haditio aduoz, nec ad
 soluta dei potia fieri p't. h'ic p'ndet ad notam soluta
 h'ic h'ic ut regni ut p'dicata pugnata conp'nd
 e' eode' respectu e' q' h'ic q' in p'posito n' p't
 h'ic: h'ic n. Socrates eode' p'to in uat ac not
 ang' sit n' h'ic absolute d'nduz est cu' p't inuere
 n' inuere. h'ic q' p't ut Socrates n' inuere
 mo' p'to negatiu' uerbo p'posita q' p'negationem
 uerbi absolute & ordy mod' remanet a' subiecto

Sciat enī nullibi minere q̄ falsum est, idaq̄
manet in sua p̄p̄tione simul uera secundū
minit. Socrates non uinit, s̄ prior uera que
tenet sciat eum alibi minere q̄ uerū est. p̄
fieri falsa q̄ sciat enī nullibi minere q̄ uerū
falsum est. It̄ dicitur misistē est ut q̄ in dicitur
ē dicitur dem s̄ dicitur tunc s̄ dicitur recipiat autē aliqui
in uno loco q̄ n̄ recipiat in alio: s̄ fieri n̄ p̄ ut
ceteri sic sit s̄ agitur alibi s̄ deo neg: s̄ non
est q̄ p̄ s̄ dicitur n̄ sit impedimēto quo n̄ inḡ
at ē in impedimēto ex p̄tē autē q̄ dicitur in uno
loco s̄ dicitur ut ex suppositioe q̄ dicitur. s̄ tunc s̄ dicitur
Esia dicitur ē dicitur idem s̄ q̄ n̄ p̄ multiplicandū
q̄ dicitur quin multiplicat ē dicitur. p̄tē argum̄ p̄tē
ē ē dicitur p̄tē s̄ dicitur n̄ loquimur de intrinseca
rei ē dicitur q̄ s̄ dicitur uerū p̄tē s̄ dicitur s̄ dicitur
s̄ dicitur identificat in ē dicitur; s̄ s̄ dicitur ē dicitur s̄ dicitur
p̄tē s̄ dicitur in loco q̄ ē dicitur autē q̄ dicitur ut ē dicitur p̄tē
p̄tē s̄ dicitur ex n̄a sua ē dicitur illa intrinseca. N̄
mo s̄ dicitur obijū: Si dicitur s̄ dicitur q̄ ē in sua ē dicitur
collocaret in alio loco ut id ē dicitur aliquid autē
qua illi ē dicitur q̄ iam s̄ dicitur obijū alibi s̄ dicitur ut
s̄ dicitur mutare s̄ dicitur ad ubi s̄ dicitur p̄tē s̄ dicitur
Non p̄tē q̄ dicitur s̄ dicitur alibi s̄ dicitur q̄ dicitur autē
dicitur s̄ dicitur p̄tē in p̄tē n̄a s̄ dicitur q̄ dicitur

Obiectio alia

Solutio

Argum̄ s̄ dicitur

Repono

Obijū

ut epe in regressu ad aliqua rem ita de
etiam facere posset ut res geminata in eo
quo loco epe deficeret. Nec e' necesse ut in
localem res aliqua in spacijs suis ponat.

DE VACUO

Cum oppositum eadem sit sua gratia in ista se
posita. magis ut vulgo dicitur. dicitur dicitur
pudens q' filio q' h. nates huius explicata una
eidem tractari et vacuo disputarem adinquant
videlicet ad hoc ut in nite et peripateticorum
principio exemplo quibus supra in dicamus. per
q' ipse + capitibus de vacuo q' ipse disputat nos
urant altera q' ipse quibus fieri se huiusmodi
complectamur. Quastio 1a.

Quid sit et num dari possit
vacuum

Vacua quastiones 1a. dicitur loq' ita vacuum quibus a una notio a se
vacuum. 1a. Philosophi in partibus. Aristoteles in 2o 1o ^{Vacuum} vacuum pro
firmatillo. pro notori & philosophi paulo sup' q' a
hinc in dicitur sunt vacuo corpus e' experib. 2a.
pro spacio imaginario aequali corpori vacuo e' ad
eodem seprato huiusmodi vacuum e' huius in locis
la si divina virtute aer in nichilo abiret q'
accipio a 1a. dicitur ita multa dicitur huius
posuit

Causa' u' cur nra' uam' tanto abhorreat + h'ij.
eg' q' 1. art. 3. b' d' amodu' elegant' declarant conit.
cur nra' uam' abhorreat.
Hinc; hinc n. e' similitudo illa qua' salutaria d' h'ij.
lia q'unt inopiam' declinat: Hinc elemosin' co-
porib' ad p'cedam' sibi s'it inclinatio. Hinc am' nra'
in eductio' facta cura d' uigilantia: Hinc literales
u'ib' tam acce' studiu' componendi d' h'ij. Hinc con-
p'ubi tractantib' d' alijs q' militare uita' sequunt'
a h'ij' e'ig'ni tam uident' desiderium u'anguendi
rei aliquod i' se p'olare g'esse non uident' aut h'ij
p'ari. U'ij q' h'ij in modu' uer' o'cs cadunt
interim sese uindicare student: se si n' mors sal-
tem sp'ie; si n' p' se p' ea saltem q' ad ipsos p'ri-
nent immortalitate' obtinere uolunt; u'ita ad diuicia
nra' similitudine' quatu' fieri possit audeant. Sp'ie
alium u' q' rem p' h'ij p'p'ij u'ingit n' ad aliam u'ita'
sunt u'igilant' u'isib' p' h'ij mutua' int' se q' u'ita u'ita
d' societate' amor infidel' q' amor e'at g'estari p'
ut figura' uoluntam' C' q' nra' e' u'isib' g'estari
u'isib' u'isib' in qua' n'it' d' h'ij n'it' u'isib'
nulla e' inaequalitate' d' h'ij inq' amor e'at in u'ita
d'itate' componit ut nra' est in aqua' g'estari
q' f'ondum' languini sap'ie' illate' g'estari p'ri-
u'isib' affigunt d' d' h'ij d' h'ij d' h'ij
dam sp'ie' u'isib' d' h'ij u'isib' g'estari p'ri-

videtur uicere sub gonglobata cohaeret utq; ga unita
 & collecta multo fortis opant & aduersariu' in nini
 ual' rebolunt atq; ades nicolumitatis & diu' h'omi.
 tates seruant. Porro quod p'ter in suo p'ticulari
 toto faciunt. Idem quoz p'tant in' se q'ta corpa
 in mudo subluarib' autq; p'uctura ex q'i quafime
 q'te cogneta' & coalitit: Certalim namq; se
 uimur agglomerat & in unu' quoad fieri p'teent.
 ga niniu' diuultis p'tiq; necesse est totu' d'p'ari
 lo uerit. Ob id tu' ut m'p'e p'ter uniuersu' nu
 h'ia' u'ofione' tantu' se affectant ut hoc nu' ex
 u'iant reddantq; niniu' con' calosin' corpa n' n'p'p'
 am a quo hoc inferiora dependent. Hanc aut
 geometri' con' unione' difoluit uacuu' u'ape
 ditq; ne subluarib' m'udq; dilapfam e' calo nini
 u'iant in' fieri neqat ut p' m'p'tu' mane
 nis illa h'ay uale.

Nota.

Quod aut' n'ra uacuu' efficere neq; p'finitu' p'p'it
 ual' euident' d'emon'ftrari n' queat' p'ad' u' in' ad' uo
 du' d'ubitu' p't' nam q' n'ra n'iqua' f'uit id' p'roba
 b'it e' cam' f'it n' p'oe ut d'r 2 d'op'p'p' 18. in' n'ra
 effiat' n'at' q' n'ra p't: q' n'ra n'iq' f'uit na
 u' p'atet inde q' illa u'ehem' p't' ex' h'om'it' u'ofione' p'ntia.
 i' p'ub'li'f'imi' e' n'ra' illud' efficere n' p'oe. Sed p' arg'm'
 n'at' d'ari uacuu' u'it' h'ic arg'm'tu' f'uade' h'
 Ep'ha' Celi' tam' u'alu' n'at' e' uacuu' q' d'el' p'p'et' & p'p'et' h'.

Probatur n'ra uacuu'
 p'finitu' p'p'it

reg. vacuum philosophi extra calu' e' q' n' d'at
ibi aliqd q' contra sit longu' tam' profundu'.
Nec vacuum fictum, ut se notu' est. d'at
ta' vacuum antiquum. & inuallu' imaginariu'
carent omni corpore. Vn' cu' q'nt' vnu' reg

Vacuum philosophi
calu'

sit extra calu' respondendu' est. Deu' n' e' extra
calu' in aliq' corp' seu locu' vbi q' extra
hu' nihil e' esse ta' extra calu' in seipso seu sub
tate sua divina eo mo' quo n'ra sua divina
& extra fuit anteq' mundu' crearet. Quia
fuit no' corp' aliq' extra calu' p'p'iu' ab ipso
ipso: vnde deu' e' in locu' imaginarij extra
mudu' e' deu' h'c sua vltimate in seipso
tra mudu'. & d'at h'c: Accipiat vas

2° Argum.

fenu' aqua plenu' & obturatu' diligentissime
ne qd' accidit in g'edial' fontib' in loco frige
disformo tunc aqua illa ut gelu' abut' ut
no' q' non v'it absurdu' si sic e' aqua frigidu'
nos & q' sequens dabit vacuum. Respondent
aqua i' gelatu' v'it exalaturu' in quodam
vapore subtiliore q' reflect' locu' ab aqua
relictu'. Alij respondent q' h'c e' d'at q' d'at
v'it futuru' ut ut aqua in gelu' no' conere
cat ut v'it v'it ut acci' subitatu' h'c

Aliquom' respondit.

Aliom' respondit

relinquatur. In Augustum. In nāa vacuum Santopae 7° Augusti 159
abhorret opteret ergo in tanti grā non unquam
unū corpū volēda nāa patiē ad loūcā hū
sibi repugnante in pūnato in comōdo p̄ cōe
bonū hūmūre hū comigrari s̄ hoc n̄ ut nāa
cofentaneum q̄ nāa vacuum n̄ horret Minor
p̄dr volentior ē inclinās unūq̄ rei ad suū
peculiarē bonū tuendū & p̄sēvandū quā
ad cōe. q̄ nullū corpū in suo detinētō p̄ cōe
bonū p̄p̄riū locū deseret. Antē p̄bat ex eo quod
cōe dicit solēt nāq̄ sese in seip̄sa reflectere
nec alterū bonū nisi sui grā q̄erere. Unde est
illud p̄stū 6° 1° c. 2. Bonū amabile est nisi aut
unūq̄ p̄p̄riū q̄ volentior appetit p̄p̄riū quam
cōe bonū. S̄ negat volentior rem ēē appetitū q̄ t̄o Le p̄onho
re hū in p̄m ad p̄p̄riū & p̄nātū quā ad cōe bo
nū & unūq̄ suū. Nam ut p̄ p̄ t̄o est ita nā,
turali p̄fēsiōe magis ad bonū t̄o hū & ad cōe
bonū quā ad suū peculiarē inclināt. Nōq̄ n̄ nāa
dicitō in sese reflecti. Dr q̄ p̄nātū bonū cōi ante,
sonat aut cōe n̄ nisi p̄ se expectat p̄ q̄a cōi bonū
& unūq̄ in ip̄sū quoq̄ p̄nātū cōi comōdum videt.
Aster n̄ in et hūc abserent unūq̄ p̄p̄riū bonū
nisi appetibile ēē nō p̄nātū unū cōi s̄ p̄nātū
tū unūq̄ cū p̄nātū alterū comparat. Sed ne

Probatur per hanc p[ro]p[os]itionem
quia, a p[ro]p[os]itione d[omi]ni

linia potest dari p[ro]p[os]itione v[er]um in p[ro]p[os]itione: Dari v[er]um est
g[ra] ordinis vniuersi. s[ed] a d[omi]no g[ra] h[ab]et ordinem
nil p[ro]p[os]itione re d[omi]na q[ui]dem nichil v[er]um dari p[ro]p[os]itione.
M[er]ito e[st] certa p[ro]p[os]itione minor: Quia q[ui] e[st] g[ra] ordinis
vniuersi inordinatu[m] ac p[ro]p[os]itione est: q[ui] n[on] ita e[st]
q[ui] a sum[mo] nichil n[on] manu[m] un[de] q[ui] p[ro]p[os]itione
longe abest. 2do q[ui]a ordo reb[us] nichil n[on] abest ac
representat d[omi]na bonitate q[ui] representat d[omi]na qua
tionis finis e[st] q[ui] in p[ro]p[os]itione h[ab]et finem dignitatis
exterioris agere p[ro]p[os]itione nec p[ro]p[os]itione ordinem vniuersi
potest aliquid agere. 3to q[ui]a tot[us] n[on] n[on] est
e[st] a d[omi]na sapia sicut arte facta p[ro]p[os]itione ab h[ab]ere
na q[ui] in nichil n[on] faciat g[ra] arte, n[on] p[ro]p[os]itione
errorem q[ui] in d[omi]no cadere n[on] p[ro]p[os]itione neg[ati]o d[omi]ni
p[ro]p[os]itione g[ra] ordinem in sum[mo] n[on] n[on]. Quidem p[ro]p[os]itione
sum[mo] p[ro]p[os]itione p[ro]p[os]itione obedientia p[ro]p[os]itione p[ro]p[os]itione
suby[ac]ere nichil q[ui] d[omi]ni v[er]um illat fuerit g[ra]
n[on] illam d[omi]ni d[omi]ni q[ui] n[on] p[ro]p[os]itione id est n[on] n[on]
est q[ui] v[er]um est d[omi]ni fuerit: Si aut[em] n[on] p[ro]p[os]itione
p[ro]p[os]itione p[ro]p[os]itione est q[ui]dem g[ra] ordinis vniuersi
dari n[on] n[on] g[ra] h[ab]et ordinem in n[on] n[on]
tate d[omi]ni p[ro]p[os]itione est. Ad 1o p[ro]p[os]itione d[omi]ni d[omi]ni
est p[ro]p[os]itione d[omi]ni inordinatu[m] p[ro]p[os]itione ab omni g[ra] ordinis
deflatus n[on] p[ro]p[os]itione a d[omi]no fieri. Ad 2do n[on]

2do

3to

Respondetur

Ad 1o p[ro]p[os]itione

Ad 2o

Et dicitur potest esse n' potest id' cu' xantho plin
laribz q' abiam' causam' gurgu' d' sine
q' h' ignem' in' nauis posu' n' co'busura' d' q'
in' ip'is plamas' g'icere' nec o'ie calofactura'
Alia alia' d' bant' i' q' h' p' bant' sam' eand' sententia' in' d' q' m' q'
localis debeat' h' terminos' ad' quos' d' h' q'
p' in' nauis tales' n' st' q' salter' motu' localis' in
Solutio' d' h' q' nauis fieri' n' p' t. Sed' hac' arg'ntat' parum
colorib' h' : Nam' p' q' h' nauis' p'nt' ee' us
in' termini' ut' si' a' p'axi'cto' h' ad' formam
aliquid' mouerit' p' nauis'. Deinde' d' q' h' p'nt'
motu' em' n' ee' proprie' motu' localis' p' m' p'nt'
In' d' fieri' ad' terminos' n' ueros' p' imaginarios'
Altera' q' h' p'nt' q' uod' ad' altera' q' h' p'nt' p' h' ab' h'nt' ad' p' h'nt'
p'nt' in' nauis' fieri' in' p' h'nt' a' h'nt' h'nt' p' h'nt'
p'nt' in' co' fieri' d'na' st' op' h'nt' d'na' p' h'nt' em'
h'nt' Altera' p'nt' d' coru' q' h'nt' p' h'nt'
p'nt' motu' fore' in' p' h'nt'. Altera' d'
p'nt' h'nt' d' h'nt' d' h'nt' d' h'nt' d' h'nt' d' h'nt'
In' in' nauis' fore' p'nt' d' in' h'nt' q' h'nt'
h'nt' uerissima' est' d' quo' motu' p'nt' h'nt'
d'na' e' cau' p'nt' in' nauis' p'nt' h'nt'
e' p'nt' d' h'nt' d' h'nt' p'nt' h'nt' p'nt'
p' q' motu' mouet' : hac' in' motu' p'nt' h'nt'
n' est' sola' cau' p'nt' d' h'nt' h'nt' in' h'nt'
In' ut' ant' h'nt' p'nt' h'nt' h'nt' h'nt' h'nt'

Alia alia' d' bant' i' q' h' p' bant' sam' eand' sententia' in' d' q' m' q' localis debeat' h' terminos' ad' quos' d' h' q' p' in' nauis tales' n' st' q' salter' motu' localis' in

Solutio' d' h' q' nauis fieri' n' p' t. Sed' hac' arg'ntat' parum

Altera' q' h' p'nt' q' uod' ad' altera' q' h' p'nt' p' h' ab' h'nt' ad' p' h'nt'

p'nt' in' nauis' fieri' in' p' h'nt' a' h'nt' h'nt' p' h'nt'

In' in' nauis' fore' p'nt' d' in' h'nt' q' h'nt'

h'nt' uerissima' est' d' quo' motu' p'nt' h'nt'

d'na' e' cau' p'nt' in' nauis' p'nt' h'nt'

e' p'nt' d' h'nt' d' h'nt' p'nt' h'nt' p'nt'

p' q' motu' mouet' : hac' in' motu' p'nt' h'nt'

n' est' sola' cau' p'nt' d' h'nt' h'nt' in' h'nt'

In' ut' ant' h'nt' p'nt' h'nt' h'nt' h'nt' h'nt'

Disputat Arist. per: Quod e' d' r' t' t' d' e' s' r' i' a
 e' s' r' i' a' q' u' i' d' e' m' i' t' e' r' i' u' m' e' i' e' x' n' a' s' s' u' a' & n' p' a' l' i' q' u' e' d' e' p'
 s' u' c' c' e' s' s' i' o' s' a' l' t' e' r' i' u' m' e' t' d' r' o' e' d' e' s' r' i' a' m' o' t' u'
 i' n' s' u' p' i' o' r' i' b' u' s' l' i' b' r' o' d' i' c' t' i' e' d' e' m' b' m' a' g' i' s' p' a' r' e' b' i' t'
 e' i' n' o' m' i' n' i' e' x' n' a' s' s' u' a' & n' p' u' s' e' e' s' p' l' a' n' i'
 i' n' d' i' n' o' s' p' a' t' i' j' i' n' e' a' e' p' l' e' n' t' u' d' o' n' o' m' i' n' i' p' r' o' p' r' i' a'
 p' a' r' i' t' e' m' . 2da' c' a' s' s' u' c' c' e' s' s' i' o' n' i' b' e' i' n' c' o' m' p' o' s' i' t' i' 2da' c' a' s'
 s' e' u' o' p' p' o' s' i' t' t' e' r' m' i' n' o' q' u' o' d' t' e' r' m' i' n' i' p' r'
 i' m' u' m' q' u' o' f' a' c' i' t' u' t' m' o' b' i' l' e' n' o' n' p' o' s' s' i' t' i' n' e' o' d' e' m' i' n' s' t' a' n' t' i'
 i' n' u' t' r' i' q' u' e' t' e' r' m' i' n' o' a' d' e' s' s' e' s' e' i' n' d' i' v' e' r' s' i' b' u' s' i' n' s' t' a' n' t' i' s'
 3da' c' a' s' . E' x' q' u' o' s' e' q' u' i' t' i' n' s' t' a' n' t' i' a' i' l' l' a' d' i' v' e' r' s' a' e' e'
 i' n' a' l' i' o' q' u' o' a' d' e' o' t' e' r' m' i' n' o' i' n' a' c' c' e' p' t' i' o'
 e' s' u' n' t' . D' e' n' d' e' s' i' n' t' s' e' i' n' t' d' u' a' q' u' a' l' i' t' a' t' e' s'
 o' p' p' o' s' i' t' a' i' n' a' l' t' e' r' a' s' e' s' i' c' o' p' p' o' s' i' t' a' d' u' o' i' n' u' t' r' i' n' i'
 o' m' n' i' b' u' s' l' o' c' a' l' i' b' u' s' . S' e' q' u' a' l' i' t' a' t' e' s' o' p' p' o' s' i' t' a' s' e' t' d' i' s' p' o' s' i' t' i'
 o' e' s' o' p' p' o' s' i' t' a' q' u' o' f' a' c' i' u' n' t' u' t' a' l' t' e' r' a' b' i' l' e' e' x' i' s' t' e' n' t'
 u' t' u' n' a' e' a' m' q' u' a' l' i' t' a' t' e' m' n' o' n' p' o' s' s' i' t' e' e' s' s' e' s' u' b' a' l' t' e' r' a'
 i' n' i' n' s' t' a' n' t' i' e' a' m' a' u' g' m' e' n' t' a' r' e' . E' t' o' p' p' o' s' i' t' a' u' t' r' i'
 e' d' e' m' e' f' f' i' c' i' e' n' t' . 3da' c' a' s' e' d' i' s' t' a' n' t' i' a' t' e' r' m' i' n' o' , 3da' c' a' s'
 e' s' t' s' p' a' t' i' j' e' x' t' e' n' s' i' o' s' e' u' u' e' r' a' s' e' u' i' m' a' g' i' n' a'
 r' i' a' q' u' o' s' o' l' a' f' i' e' s' t' u' t' m' o' b' i' l' e' i' n' m' o' t' u' t' e' r' m' i' n' o'
 s' u' n' t' . 4da' c' a' s' s' u' c' c' e' s' s' i' o' n' i' b' u' s' e' a' d' e' s' s' e' m' o' b' i' l' i' t' . 4da' c' a' s'
 e' s' t' i' n' i' p' s' o' q' u' o' t' e' q' u' a' n' t' i' t' a' t' e' s' c' o' e' x' t' e' n' s' i' o' n' e' l' o' c' i'
 m' o' b' i' l' i' t' e' i' n' t' e' r' m' i' n' o' . N' a' m' q' u' i' d' e' s' e' s' t' m' o'
 b' i' l' i' t' a' t' e' i' n' e' o' l' o' c' o' i' n' q' u' o' 2da' c' a' s' e' t' u' t' q' u' a' p' o'
 s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e' i' t' a' e' t' d' u' m' m' o' n' e' t' p' r' i' m' a' s' e' t'

Attingit locum quod dicitur de hac parte quae reliqua
Potest et mobile esse resistens ut in hinc et
epinsecia q' caa no quoda' sit succedens

Quia mobile habet resistens
tam intrinsecam in motu;

Intrinsecam ut si q' ha inclinatio
forma effusa moueat ut si terra moueatur
ueat sursum ut si sit mixtu' ex + elementis
Quamuis .n. in lignis & lapide terra dominant
supraet reliqua elementa in hinc et hinc alijs
resistia ab alijs. sicut .n. air & ignis opant
sua feruntur sursum ita et mixtu' in quo
sunt ad eundem motu' inclinant. Epinsecia
resistia hinc mobile se se impedire totu' d' alijs
non corporu' q' in spatio succedendo occurrunt. Est

Discrimen autem habent inter
resistias.

sub succedens sicut discrimen. Nam partu'
epinsecia illa resistia sub qua et figura mobi-
lis & omne id q' illi epinsecia accideret se am-
prehendit se caa succedens in motu plane in-
uentura & acudtates. Alia u' est caa suc-
cedens magis propria & q' se licet si nulla
alia caa foret nisi distantia terminorum alia
legitima in motu q' limitat & succedens resistia

Probat D. Thome
sicut quod dicitur
qui motu.
10

Quibus tunc in motu explicatis est q' forma facta
qua sequimur 10. posito uero in caa hinc et
tam manet ad huc termini a' hinc oppositi hinc et

distantes & ad huc mobile ab uno ad aliud move
 tur & si quibus aut ac successione et si ponere
 nulla alia successione causa in eodem mobili et
 in eodem tempore. Sicut si quibus a huc ad huc annuiteret cor
 in eodem tempore in eodem & terra, calu' tunc n' est in eodem
 tempore neq' huc illi & ad huc distaret & g' sequo
 ut patet ex causis successione fieri n' potest
 mobile in eodem instanti ubi q' terminu
 haberet. Nec refert q' terminu interdu n' sint ^{de respectu}
 reales s' imaginarij n' nec imaginarij ter ^{terminu tunc sint}
 distantes argui sicut in medio n' q' d' eodem
 s' imaginarij: Unde si q' in navis
 designat duos quasi terminos distantes
 quosq' quisq' debet in medio n' duos illos
 terminos imaginarij extensu ex quo se arguit:
 lapis moueret in spatio g' hinc & extensu
 imaginarij p'ig' attingeret median' qua
 terminu loquendo de medio n' reali s' imagina.
 ric: at si moueret q' d' in navis moue
 ret in g' hinc & extensu sicut imaginarij.
 & lapis ille p'ig' attingeret median' qua termi
 nu' & g' sequenti in spatio moueretur. ^{de p'ig' p'ig' 2do.}
 Sicut si ponamus columnam aliquam in terra tan
 ta altitudinis ut calu' attingat tunc si formam
 argenti aut lapidis iuxta columnam istam in navis.

descendunt qd eadem in partem respondet de quibus
 atq e' latus p' h'g illig columna aut n' p' d'ici
 n' p' abiq' latus simul in diversis locis ac p'
 h'g eet sicut p'ter columna q' d'm d'icend'
 est q' s' in diversis in partibus p' h'g illig
 deat atq' adeo q' in t'p'e descendat. p' h'g
 sequit' ex opinione gharis q' aqua v'is n'ca
 v'is descenderet ex g'aus t'ra atq' ex t'ra h'g
 soluta q'ngdem in partem. Item si erigeret
 columna centu' cubitoru' d' duo lapides equales
 magnitudinis d' gravitatis iuxta ea' descende
 ret atq' a medio atq' a sumo incipens ac
 v'is sequit' q' q' sumo incipit aqua v'is
 ad finem columna p'veniret atq' is q' in medio
 cepit s' hac oia s' absurda.

Sequitur inveniatur
 ex gharis l'at'ia

Arguta gharis s' h'g Arguta gharis opinionis p' h'g s' h'g
 nulla e' resist'ia medij it' nulla e' succ'io s'
 in v'is nulla e' resist'ia medij q' in v'is
 nulla succ'io q' sequent' v'is in illo f'ic'io
 resist'ia. q' d'at' arg. Major: ea' p' h'g p' h'g
 resist'ia n' h'g ut ext' h'g s' h'g
 g' h'g t' h'g d' succ'io n' ut ex d' h'g p' h'g
 2 d'm Arguta h'g localis n' h'g h'g h'g

R' d' h'

2 d'm

mobilem quā alij motu, s; aliqua res sit mo
 ri alio motu in instanti si nulla seat resistē
 da aut dispositio gratia est seat magna
 inatibiles q; eade; rōe pote ut aliqua res mo
 locali moueri in instanti in fūto in vacuo
 et fūto careat de dispositioe gratia. Maior
 est ep aēris illuminatioe q; fit in instanti.
 respondes Maior eē vera d; in instanti ma
 rōe q; fit f; aēris in fūto rōe q; n; aut
 est instanti eūgmodi e; mutatio loci ut simile
 illuming negat consequ: Nā quo ad fū
 rōe n; e; paratio. In usm n. locali unū
 idem mobile tranjit a termino a quo p
 a media loca usq; ad terminū p quom;
 q; in illuminatioe aēris hoc n; fit eō q; lu
 me f; d; ubi in una pte aēris n; transeat ad
 alia aēris ptem s; unū lumē productali
 ad in pta pte aēris de hoc usq; aliud de
 se denicops in instanti. In Angtm e; fūto Angtm 3 m.
 pta sequit nulla eē oppositioe nō motu ite uob
 itatis de tarditatis. Sequit iten q; mobile equali
 tate moueret f; uacuo de p fūto. Sed q; quā
 rōe nō medi; res sit fūto sit h; eē rōe exten
 sionis qua mobile extendit iten rōe terminorum

Respondet

Angtm 3 m.

Respondet

oppositoꝝ at diſimulatoꝝ quaſi localit. Ad id quod
 dicitur die fieri n̄ p̄o ut ceteris partibꝝ equa
 lit̄ moueant ſp̄ v̄uenu' de plenū: Si aut̄ duo me
 bitia ſint magnitudinis grauitatis ut alia ſit magni
 tudinis rebꝝ ad motū regitū quod id fieri p̄o.
 Ad hoc aut̄ reſponderi quoz ſolet eaſtatem
 modo ſbare ḡra veterū plāta v̄uenu' coſe ſi
 ſiḡ latiorē tollere qua' illiḡ carz eē. Deinde
 n̄ ḡcludere n̄ nullo p̄oꝝ uacuo motū dari ſi
 eo q̄ oꝝ leuioꝝ diſſiūoz ḡfunderet quale uacū
 foret ſi neq̄ caſu neq̄ ſubſt̄antia corporeate
 rent tunc n̄. cū nulla maior eēt n̄o uillioꝝ
 ta n̄ h̄are poſſiḡ qua' n̄ illa' p̄teꝝ mouerē
 oꝝ eorū motū cōſeruet.

Reſpondeat
 ad hoc

DE TEMPORE

Quoꝝ hominū nihil ſemore h̄itiḡ ac ſungatū
 Quia ita nihil eē udr̄ ad explicandū diſſiūoz
 liḡ de iꝝplicatiḡ q̄ ſiḡabant Egip̄ti p̄teꝝ deſi
 tam occultar̄tibꝝ: p̄ ſpirab̄ n̄. Dicunt annozū
 uolubiles ſeries ut ex D Corillo referunt q̄ ſi
 corimbꝝ: deſiḡabant; p̄ eandem u' occultar̄tibꝝ
 tenet̄ eiq̄ n̄az. Quam rem egregie oſtendit
 D Auguſt. cū h̄o 11. conſeſ. c. 14. ita ſcribit. Quod
 e' q̄ n̄q̄ ſp̄ ſi n̄eū eo ne ḡrat ſiſi ſi ḡren' i
 explicare

Quoꝝ uiciorū
 ſiḡ deſiḡant̄

Quid tenet̄ ſiſi
 D Auguſt. c. 14.

applicare velim nescio. Et ego ea q' Artes qua
 hoc ut quibus sapientibus et ipse afferre admodum
 disputat quoque modo intelligant dicemus po si quae
 De mensura & duratio cu' spū que nāt ee rerum
 mensuram. Deinde quid sit tempus & numerus sub re
 ale an res & quomodo a motu distinguat. pra
 terea nū' vnicū tm' sit instans in toto spū an
 plura & quam res mensurent a spū &c. Ad
 exte nū' dicemus aliqd et d' alijs rerū mensuris
 & duratōibz ut d' a'ritate deus & quomō
 tar nū' se qua' a' spū distinguant & qua
 mura rerū sint Mensura.

Quae sit Ratio Mensurae

Quaestio 1a

Mensura ut docent Metaph. in pto in 10 Metaph. ^{Quae Mensura quae,}
 17 & 7. quatinus loquendo de omne id ex unig cog. ^{in aquedda.}
 nitore dicitur in cognitione alterius: Unde qz
 id e' nō cognoscendi aliud dicitur mensura eig
 sine sit nō cognoscendi a priori sine a poste
 riori licet ipse loquendo idem sonet de mensu
 ra sit q' est nō qz eo nā sua simul & p'm
 nos. Cum aut' varijs modis possumus duci in cog
 nitione alterius ac p'inde varijs modis nōmē
 mensurae usurpete npe h' p'cipue id Mensura ^{quae p'prie dicitur}
 d' q' res dicit in cognitionem qualitatis Mensura

e' hac distinctione nō est in dō dō ut e' nō fā
 e' nō creatura ut e' mensura nō sit p'prie un
 una & arithmetica e' in p'prie p'prie
 e' convenientia geometrica q' fā ut nō ob
 te nō sit distantia nō dō & res creatas
 digresse dō possit mensura p'fectionalis sicut
 hō, Neq' sicut e' necesse ut mensura sicut
 neat in eodē p'prie in quo mensura dō
 ut aut dō sit p'fectionalis nō p'prie
 entis nihilominus in eodē dō p'prie
 simu' cuiuslibet quō e' mensura p'fectionalis
 p'fectionales reliquas q' sub illo quō p'prie
 hō e' mensura omnium aliorum
 q' quo magis nō auodunt ad p'fectionem
 e' p'fectiora in dō hō nō colores albi
 dō e' mensura omnium aliorum. Nullo mō
 licet p'prie p'prie de coloribus nō forte q'p
 tunc quā albedo: unde quo magis albi
 tunc auodunt ad albedinem e' p'fectiora
 e' hō nō metalla aurū e' mensura in
 nō aliorum ~~in~~ nō hō. Sic et mō p'prie
 e' e' q' in aliqua p'prie nō g'calere reliqua com
 tang' e' mensura p'fectionalis ut nō dō nō albi
 e' hō dulce albi mel albi e' tam dō hō
 tem. Idem quō dō e' hō q' p'prie calidū p'prie
 tang' nō hō e' mensura reliquorum calidū. Quō
 e' mensura p'fectionalis e' albi cā p'prie et

hō e' mensura p'fectionalis
 in p'prie dō hō
 nō hō

Obiectū

cognoscendi s; ho v.g. n e caa ependi alijs atq;
q' se mensura p'fectioris alioru' q' de h' factu e' e' p'prie;
ut mensura p'fectioris sit alijs caa cognoscendi
q' interdu' e' caa ependi hoc mensura p'fectioris
q' atq; et ni eis d' h'oe panit. Mensura est hinc

*Qua sit Mensura
p'fectioris qua
qua sit alijs cognoscendi*

ca qua rei cuiuspiam quantitate cognoscitur est
quantitas alijs rei p'fectioris ut h'oe mensura;
sic ubi v.g. vocat mensura panni quater quater
tate vna p' istu' sapig multiplicata & appli
cata neming ni cognitione quantitate panni.

*Qua sit mensura
p'fectioris qua
qua sit alijs cognoscendi*

Mensura est hinc qua quantitas discreta e' unitas
q' unitate sapig multiplicata & p' istu' co
p'bita cognoscitur quatenus sit multitudine an sit
maior v.g. qua nung denarij ax n' minor.

Vnde sicut Sartor cognoscendo panno adhibet
na vnam ut p' eam cognoscat quatenus sit eode
mo alijs adhibet multitudini qua mult cognos
cere unitate; eamq; toties repetit quoties est
necessa. Idem q' ad rem attinet dicit Sorsix.

B.

mi co Metaph. q' 2. cu' ait: unitate e' mensura
vni seu multitudinis p' replicatio; q' unitas
sapig replicata quentibet numerum reddit & hoc
ipso q' p' repetitionem numerum quentibet effi
cit. Et unitas tanq' mensura est hui' replicatio
re quanta sit multitudine. Et hinc unitate p' p'prie
conuenit no mensura qua g' hinc quantitate sicut

Nota bene

Et suo p[ro]p[ri]o qua[m] quantitate[m] p[er] sectionali[m] p[er] partem
 quae ipsa[m] quantitate[m] g[ra]m[m]a[m] qua[m] t[er]m[in]o[m] partem
 mensurare et p[ro]p[ri]o p[er] unitate[m] ut cu[m] dicitur e[st]
 una[m] unitate[m] ee[m] una[m] unitate[m] ee[m]. Et in d[omi]no p[er]
 numerum ut cu[m] dicitur ee[m] duas unitate[m] duas
 unitate[m] p[er] p[ro]p[ri]o p[er] unitate[m] unitate[m] ee[m] mensura
 qua[m] quantitate[m] g[ra]m[m]a[m]. Et d[omi]n[us] in se g[ra]t[ia]
 p[er] quantitate[m] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] d[omi]n[us] g[ra]m[m]a[m] e[st] motu[m]
 p[er] se h[ab]et d[omi]n[us] p[er] sectionali[m] p[er] p[ro]p[ri]o p[er] unitate[m] illi qua[m]
 g[ra]m[m]a[m]. Mensura ext[er]na duratio[n]is t[er]m[in]o
 g[ra]m[m]a[m] e[st] corruptibile[m] e[st] t[er]m[in]o p[er] mensura p[er]
 p[ro]p[ri]o ad p[ro]p[ri]o p[er] t[er]m[in]o: Et d[omi]n[us] n[on] mensura n[on]
 p[ro]p[ri]o applicata deducit in cognitione[m] quanta[m]
 res illa duraverit. porro sicut alia[m] mensura
 p[ro]p[ri]o p[er] ita e[st] duratio ext[er]na p[er] t[er]m[in]o p[er]
 duratio[n]is duratio[n]is e[st] ext[er]na. Interna duratio[n]is q[ui] p[er] ext[er]na duratio[n]is
 mensura[n]t nihil e[st] aliud realit[er] qua[m] ipsa res
 existens quatenus et illa n[on] g[ra]m[m]a[m] p[er] q[ui] mensura
 sicut p[ro]p[ri]o e[st] n[on] sit ab ulla re alia[m] duratio[n]is
 sine talis res duraverit et qua[m] hoc co[n]cipi p[er]
 existat ex seip[s]a ut d[omi]n[us] sine existat t[er]m[in]o
 suam ca[us]am ut creatura: Nec distinguit
 realit[er] p[er] n[on] t[er]m[in]o sen ut alij d[omi]n[us] ex n[on] res
 hoc in ext[er]na duratio[n]is ab exist[en]tia: nam eadem
 res ut uere terminare p[er] g[ra]m[m]a[m] q[ui] exist[en]tia
 et solet p[er] g[ra]m[m]a[m] uerbi e[st] p[er] h[ab]et t[er]m[in]o
 ut sicut alios quatenus ext[er]na suab ca[us]ab

Quod duratio ext[er]na
 p[er] duratio[n]is

Duratio e[st] duplex

Duratio[n]is duratio[n]is e[st] ext[er]na

Quod duratio ext[er]na
 p[er] duratio[n]is

est existia dr; quatenus n° terminat quiescentem for
 lem et non deservit hoc duras ut emia est. A
 Sae ubi duras hinc patet quatenus in ois ois
 res existentes; na duras necio p'ssistent existiaz.
 hinc unica im res est nihilominus tu ad huc illigi
 quod nudo res illa duraret quatenus se: et illa
 quatenus potest q ab re nulla d' p'ssistenti p'tensionem p'ssi
 nentia dicitur in suo esse cu' nullo res ulla h'ntans
 duras p'tendit; atqz ita duras saltem m'por
 tatione durat mensura sup'ueniente, existia q' mensura ra
 tione in d'co' aliq' certis sine p'vni durat
 duras sine d'co' p'ssistent. Sae
 duras dicitur 10 Si existia & duras forte seu q' xaa
 duras d'co' p'ssistent eodem quatenus n° distinguor
 duras d'co' p'ssistent q' sequentib' e' falsu' ut in d'
 duras d'co' p'ssistent. Nam p'br: q' creatio tendit
 duras d'co' p'ssistent sub esse existia p'ssistent n° for
 duras d'co' p'ssistent in eandem quatenus iam durat. Ad d'co' neg: solatio
 duras d'co' p'ssistent seq. ad proband' dr d'co' p'ssistent n° creatio
 duras d'co' p'ssistent & p'ssistent positu' n° e' legitimu': v'haqz
 duras d'co' p'ssistent tenet in rem sub esse existia. v'om' creatio
 duras d'co' p'ssistent cu' unitate p'ssistent in unitate essentia
 duras d'co' p'ssistent q' d'co' p'ssistent unitaria im' est. Obijit 2do
 duras d'co' p'ssistent si duras ab esse existia differret tuncqz sig' n°
 duras d'co' p'ssistent fura e'et q' d'co' p'ssistent ea p'ssistent q' sequentib' e' ad huc
 duras d'co' p'ssistent du' q' existia n' d'co' p'ssistent p'tensionem p'ssistent dr
 duras d'co' p'ssistent ubiqz nudo sine p'ssistent na actualitate
 duras d'co' p'ssistent cu'qz alia qua' n' d'co' p'ssistent n' d'co' p'ssistent

73

Obijit 1o

Obijit 2do

adveniat. De deq[ue] exist[ent]ia dicitur postrema actua
liberalem & motu rei, gaunaga, forma & per
fectio sit se ad exist[ent]iam ut potentia ad actum
quatenus sit sicut se existere & non existere
necq[ue] potentia actus existit dum a stat[us] actu sub
exist[ent]ia: hoc vero modo et duratio ad exist[ent]iam
comparata e[st] in potentia ad illam ut ad ult[imum]
modum gradum, quatenus sumpta sicut sua
exist[ent]ia e[st] indifferens ut potest in re. Itaq[ue]
exist[ent]ia manet ut hinc modis rei utpote in se
quoad duratio p[er]cipit de a qua exist[ent]ia
continua in se in vicem appellare ab ip[s]a
exist[ent]ia a duracione durans ita duratio ab ip[s]a
exist[ent]ia existens necesse e[st]: Veru[m] ga[n] in se re,
in se exist[ent]ia in se durans p[er]cipit se in se
illud e[st] advenit exist[ent]ia dicitur postrema actua
liberalem q[ue] sit id p[er] q[ue] tandem res q[ue] p[er]durat
fatis p[er]cipit extra suas causas licet eidem ab ip[s]a
p[er]cipit p[er]cipit q[ue] sit posteris.

Quae sunt duratio in se
in se durans

Quae sunt duratio in se
in se durans

Porro duracioni in se durans alia e[st] p[er]manens de se
simul alia successiva: Illa e[st] rei q[ue] sit in se
successiva varietate in se ip[s]a exist[ent]ia & omne p[er]
p[er]fectione simul sit. Duratio successiva e[st] rei
q[ue] sua p[er]fectione simul in se sit in se durans
& varietate ut modis & res mutabiliter qua
tenus tales. Quantitas u[ero] duracioni in se durans
iuxta qua duratio dicitur p[er] tanta ut tanta, de
p[er]cipit

B

Et minima scripto ut unitas ut scilicet minima
 sed non humana ut vicia vicia etc. q. d. d. d.
 sunt quantitates minima & sequuntur dimensibiles
 in dimensibiles h. s. p. quatenus mensura p. ex-
 plicitate simili; non n. arch addere ut dicitur
 re architectura angulis. Condicio haec n. quatenus
 proprie omni mensuris, mensura - n. p. dicitur
 ut n. e. minima s. n. p. in uno q. d. q. d. d.
~~h. s. p. ut e. mensura n. e. in dimensibiles:~~
 polissimum q. d. n. d. quatenus unitate h. s. p. dicitur
 3 ha. p. dicitur. 3 ha. q. d. d. e. ut mensura sit n. p. dicitur
 4 ha. p. dicitur. formis, p. dicitur, & regularibus. Atta est ut
 mensura sit in eodem genere in mensuratis ut
 p. se ac scripto ut modo aliquo d. p. dicitur
 q. d. n. d. aliquo verum e. mensura d. n. p. dicitur
 h. s. e. quatenus eisdem. quatenus n. d. d. d. d.
 e. ut id q. mensurat quantitates seu proprie
 seu n. p. dicitur aucta e. sit quantitates p. dicitur
 n. p. dicitur aucta

Omnis haec p. dicitur
 dicitur
 3 ha. p. dicitur.
 4 ha. p. dicitur.

Quid e. quo Hypothesis sit Tempus
 & quomodo a Motu distinguatur
 Quaestio 2da

Vide rot. h. s. p. dicitur habitus affectus tot. 7 p. dicitur. q. d. d. d. d. d.

ad explicandum positum de se et primo artium quae oer
 icose philosophas amplectunt. 4to § 110
 Ipsi de se his verbis proponunt. Tenus e' nung de se recipit.
 moty subm' p'ig & p'p'orig. Affert aut' 3plex
 nuly numeru' vng numeraty & e' res ipsa q' nune
 cal; alter quo numerang ut binariy ternary. etc.
 et nung fortis & astraly dr' sunt & prior
 natis & in' rebz geraty; Hic et itelligia tm' p'ci
 prior et sub sensum cadit; 3' h' e' nung
 numerans quem aiant e' ipso it' h' m; quavis
 nung ut b' d'iat gerens lib'ze cr. aglio
 plato inu' oleat pot'ig qua' Artium' Artes n.
 et h' d' h'ia resp'ndit Xenocratez q' Defini
 ebat anima' e' nurrum. Cu' g' audis sp'ge e'
 nung no' itelligat en' quo numerang ab'as sp'g
 et quatitab' d'f'eta q' ta' oer negant en'
 q' h'ima q'dem uideat e' si proprie loqui
 elang: Nullo nung itelligent' e' nung q' nune
 h'at n. sp' e' h'ia ut it' h' m' numerans ut
 patet: Itelligent' e' g' nung numeraty. v' moty
 seu res ipsa q' subm' p' ter sibi nune h' d'fici
 edent' nurrat; unde patet nung h'ic no'
 auipi h'ic ta' actio' qua' p'p'it. Nec
 admittenda e' illa explicatio q' nurrum p'ro no'
 fura usurat ut de f'io' sensy sit: E'get
 numeru' v' m' fura moty seu uen' mutabil' h'ic

Tenue nung e' nung
 3' h' e' nung

quatenus erigendi sunt. Dicitur in hoc ordine tempore
 definit ut in mensura rei est quoddam posterius positum
 est et estia. Quibus et ubi non est quod sit ubi est
 eo quod mensuret partem sed mensuratio posterius est
 et sequitur rem iam constitutam, ipsa ubi; ubi
 non est et spiritus eo est quod est lignum quoddam mure
 ratu de lignum in aliquot per recta ad des
 mte quantitas: Sic et mensurare non est in
 trinfem tempore et estiale sed passio sequens rem
 tempore eo quod est notu numeratq sunt prius
 posterius dicitur dicitur definit tempore ut est esse
 hic rem aditum: sed est tunc effectio rem
 tunc ut est mensura carum de; et tunc ut mure
 ia est sic definit. Sed negat Maior dicitur
 quidem tempore quod est mensura sed non sub re mure
 ra.

dicitur

dicitur

dicitur et posterius
 dicitur
 dicitur

Porro prius quod et posterius et plura accipiunt per
 prius est quod est prius ut posterius positum ac si re
 et eo quod est prius et posterius mora et durat quod pri
 ontas et posteritas omnia ex procedenti de
 do non accipit prius et posterius si desit tempore ut de
 sub sit tempore et notu numeratu. et ipsamet notu per
 succedentes quarum altera altera sequit aut prius
 durat; a ha. accipit prius et posterius si nihil est
 tio mte prioritatis et posterioritatis sed per partibus
 quatenus entis relationibus subsistat. Notanda aut

171.
 Notae localest & plures
 1^a 2^a 3^a 4^a 5^a 6^a 7^a 8^a 9^a 10^a 11^a 12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a

nihil fecit & estate est mensurare q' h' ita n'
 e' ut ex dictis liquet mensurare n'q' accidit
 t'p' unig' n'as & estia n' ex q' p'p'it q' e' t'p' p'ig
 & posterig' mensuratu' in successione p'p'ie
 n' q' uenit quiete aliab' quiete estet moty. Demde
 quamvis t'p' estet estate mensurare q' h'
 sentia art'is q'et n' p' se p' p' h' p' aut' n'cc
 jurat' a t'p' hoc et' n'ic n' e'q' Defioe p'p'ia
 Desinjet ea n' q' a'ntaria t'p' am'p' n'ic
 Defioe n' n'ic sumu'. Quomodo aut' t'p' q'
 Jurat' q'et' sic h' e' it'ig'enda'. Dr' mensure
 q'etem q' s'unt rectu' p' se q'dem e' mensura
 h' q' e' illi q'g'uat' p' aut' aut' obliqui
 quaterig' obliqui n' e' rectu' s' ab eo distat
 sic t'p' in' sit' ent' successiu' p' se q'dem e' m'
 fura moty q' h' successione; p' aut' aut'
 q'et' quaterig' e' p'p'ia moty: Dr' n' alig'
 t'p' t'p' aug'ent' q' t'p' n' e' uol'
 & q' t'p' n'cc p'p'ia.

Quomodo t'p' mensure
 quietem.

Obiecto p'a.

Obijuh' p'o Defio' t'p' e' circularib' q' n'it'ia
 q'ega clara e' p'p' h' q' t'p' Defio' p' p'ig
 & posterig' & item' p'ig & posterig' Defio' h' p'p'
 n' p'ig p'p'ia n' e' q' t'p' p'ig e'. Q' d'eo v'ca
 b'ula h'ic n' f'ub' duob' modis accipi' p'c' p'o n' f'at
 Diffic'at' ord'ib' n' re' f'at' p'p'ia. 2. De'nt

Solutio

...ant ptes sibi mutuo succedentes in 2do: Hoc
 ...do no' definit p illa tps priori no' definitur
 ...lla p tps. *Prima 2do tps e' quantitas gti*
 ...ua muncy quantitas discreta q' tps a' e' muncy
 ...equit' nec muncy moty. Ut obiectis unig so
 ...ho p cipiat notatu' cu' col. loco cit. nunc
 ...m memorata' in tps defecte posim' e' r' p' h'o
 ...cuig unitates de ptes discretae st' in qua
 ...ntate ut muncy hominu' lapidu' & similitu' & cuig
 ...odi muncy a' e' tps cu' tps quoz modo sit co
 ...inu' alit' est cuig ptes discretae st' quali
 ...e' dicit a' quantitate hoc no' dicitur in
 ...com' p' h'o e' igdem gti m' cu' ptes heterogenea
 ...unt (cu' n' s'ctares st' n' faciunt ulla' numerum
 ...si m' p' p' e' ab usine) talis muncy e' tps q' est r' h'o
 ...sunt fluxu' & variationem p' h'o p'cedentiu'
 ...re subsequen' h'o?
 ...atem cu' tps sit moty videndu' e' q' r' a' sit ille moty.
 ...et ex cor' p' h'o' sc'nta e' motu' p' motib' *Moty h'ing'...*
 ...e' omnia' motu' m' p' e' un' formis regularis
 ...q' stant eiq' moty qua' n' h' alij moty r' e' m' d'
 ...ura quentio cu' sit p' & p' h'o' s' r' i' m' & adu'
 ...olig'na oia' corp'ra moned' h'o'. Quamvis si mi
 ...ng p' h'o' h'o' moty & et alij moty q' g' g' ab h'o
 ...metimur d'ici possint tps ad motu' p' h'o' solus

notimus annos motu luna menses: & si mo-
ty magis usitate ac frequentiori dominum lo-
quendi consuetudine tempus dicitur quia magis iunior
hinc. Adhibent etiam veteres varia horologiorum
nomina quibus actiones suas mensurant quorum om-
nium motus dicitur solent tempus. Et tunc dicitur
tempus dicitur dicitur tempus in vultu quod consistit in motu
sui nobilitate & particulari quod est omne id ad cuius
durationem successione in se continetur
mensuram durationem alterius: In eo rationem
est ut rem durationem tempus vultu notamus
si regem quod dicitur quod dicitur dicitur
per annos menses & horas & per tempus particulariter
quod per mensuram responderi solet. Unde non
fateri ut alii per dicitur vultu motu tempus est
vultu & eundem non fore esse simul in vultu tempus
id est per dicitur est ut illo tempus vultu prime non
plura tempus sit ut iam dicitur si de tempus particu-
lari sermo deat quo veritas suas actiones bonas
nos fieri notant. Obijciat: Omnis motus est
caelestium perfectissima gradatissima & aequalitatem
est quod non in sola parte per vultu ut vultu vultu
tempus spectandum est quod et in caelo solent hinc &
caeterorum planetarum quippe in vultu motu & a-
equalitate non minori aequalitate fuerit. Quod
sacrum

Obijciat.

... auctorem litterarum auctoritas 10. 9. cap. ger. de posita
 ... in firmamento caeli ut dividerent dies
 ... noctes et dies in signa & tempora dies & annos *Solutio*
 ... motu in suo proprio gressu
 ... equabiliter atque in se et tempore in se
 ... ac nobilitate
 ... quibus est motus primi mobilis
 ... 10. 9. cap. 10. 10. 23. & 2do de celo. 16.
 ... hinc istiusmodi tempus a motibus inferiorum
 ... distinctione variis appellationibus discrimina
 ... reat: Nam a motu solis distinguitur in annos et
 ... lunae in menses aliasque id genus durationum
 ... consuetud. Id auctoritate scripturae quae attinet
 ... in Genesi dicitur luminaria caeli creata ut sint
 ... signa et tempora et mensura motus quae graecae
 ... vocantur signa sicut designat oportunitatem
 ... ad res faciendas ut ad serendum navigandum aliaque
 ... signandi quae diuersis anni temporibus sunt graecae
 ... habentur Magadin.
 ... Quae uero alteris nunc de quo modo a motu distinguitur
 ... Tempus. Non est autem quod sit tempus primi mobilis comparato
 ... cuiuslibet corporum motibus quoniam externa mensura est.
 ... nemo dubitat realiter esse se distinguere tempus de
 ... motu cuiuslibet corporis diuersis uis uereat, con
 ... temperata est a qualibet tempore respectu eius motus
 ... quem intrinsecus motus. Et de hoc ex eodem philosopho *Responsio*

... in Genesi dicitur
 ... Graecae scripturae

gentia tpe hoc mo sumptu realit a motu non
distingui s in re prior ps pbr 1o ga temp
nisi aliud est quam motu naturalis sicut pbr de
posterior: qre aut naturalis n adingit con
aliqua pti motu: unde Arter qto pbr 1o qre
nqt: sicut de posterioribus qre motu ee re idem un
motu distingui aut sicut qre v sicut reem de
si tpe est res a motu diversa aut e res pmanet
aut successiva a pmanens ut pakt; si pmanet
na nullo mo erit aliud qua motu quom
ei defio motu q e ee ardu entis in pti h
Adde q si est ens successiva habet sicut
tinent de pter priores ac posteriores quom
sunt a tpe atq ita tpe mensurabit a tpe
q e absurdum. Obijer Motu mensurabit a tpe
tpe realit a motu differt pbr ga si a differt
tpe mensurabit tpe q sequit e absurdum qre
sunt ee qd diversa ab eis q mensurant. pakt
sui q pter reprehendat eos q asserunt motum
caeli ee tpe ut quolibet alio motum; sicut non
ee motum s alq ipis motu x ut seipso clar
applicat in re Metaph ee patione motu q tpe
realit a motu distinguit s de h Motu
sunt a tpe tunc a mensura est hinc p
de necesse n ee ut re distinguit ab eodem: si
n comparet ad alios motu quom e mensura

Obijer

Obijer

Solutio

extra hunc e qd ab ipso recessa distat ut
angtm dicit. Sicut ultra respectu ligni in quo est
recessu ab eo realit' differt; et speculatio in panni
et aliorum a se ne separatorum corpora distinguitur.

Ad hanc sententiam illi velle tps a motu distingui non
sunt eoe qd eis verum e; qd tps e duratio motus
supradicit ee univocatum sicut p'rog d' posteriq.

Secundo cap 10 sing libri tps qd a eos resp'ndit qui
t'ps idem eo in tali motu faciebant s' qd nullu'
dicitur in hac diffinitio ee confesant. t'ps vero
et motu fortu qd autor hoc libro c 12. septu

18. distat' verbis docet et hoc no probat
tam tot. Quom' p'rog & differe s' diversa
sua diversa sunt s' motu & t'ps p'rog ac differe
et sic s' diversa qd. Minor s' qd quoad differe
as qd t'ps no ee velox aut tardu' motu s'.

Denique motu s' p'rog & descensu nominat' n' item
t'ps. De p'rog patet na angustia altera
alio p'rog s' motu s' n' t'ps.

Utrum temp sit sub reate an
Ror & alia nonnulla t' t'pec
q'ri solita.

Quaestio 3tia.

Dua s' hae t' re sentia altera Averrois & sec
laboru' eiq qd volunt t'ps fortu ee sub reate qd
cum sentit et Janellu' 4 p'p' q 27. & Soty

Respondet ad p'rog
p'rog.

Ab h' motu t'ps
ca diversa.

10 sentia Averrois
volunt t'ps p'rog sub
reate.

10
11

inde qd. eandem sententiam, quod quod tunc tribuit
quam 10. tunc est unum qd pendet ab illis qd ratione
q est ens unum qd de tempore nec sicut se habet
nec sicut aliqua sui partem existit qd tunc ab illis

Contra sententiam
10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Idem quoque sicut ex dicto q. 131. ait si non esset
possibile tunc non esset possibile tempus. Contra
sententiam sequitur q. 131. et per hoc eadem sententia
confirmat una ut altera Aristotele facta est.

10

1a sicut se habet sensibile ad sensum & simile ad
seriam ita numerabile ad animam numerabilem
per se ita se habet ut sensum & seriam ad similes
sibile & simile non deservant qd est numerabile
ita se habebit ut quibus illis numerari in
re non nra nulli esset qd in re non numerari sunt

Obsequit
10

per hoc mutuo succedentes est. At si negatur in sublatum
non est amplius numerabile sed negatur hoc tunc sequitur
non fore autem numeratum; id autem qd est numerabile per
met deinde secluso ac secluso quocumque item in actu
est sensus & posterius de re non unum qd non est eadem.

10 20

qd est tempus secluso item. proterea si res est numerata
ad illud qd aliquid est in re non est unum qd numeratum.
Sicut si paries est invisibilis aliquid est in ipso res non
sit invisibilis; qd nisi de primo non deservit illud
res unum paries erat invisibilis qd est qd cum secluso
qd cum sit sit aliquid in re unum res res ipsa sit

mirabile illud sit ut itum seculo n' peribit. De p. 3. to. 175.
si sps forte est sub reu sepece cogente actuali opat
utroq' a fore sps forte sequent e' absurdum q' Maior
e' certa q' subata caa tollit effectus. Minor inde
sabet q' sequent eet nota' ab om' & electorum
& aliaru' reru' q' interea g'ingut a' fieri in t'pore
e' gra' ex p'ram' comunit' loquendi & sentendi g'ne,
videt. Et hac sentia maior e' & absolute te
enda. Sed n'gt Janelli. De re' nuri in Janelli opinio.
uerati t' reg' spis ac p'uaritib' a' ee' nuri
Analy ac p'inde spe' illaru' reru' a' pendere ab
ca. De re' u' reru' mirabilu' successuarum
fluencia' ee' actuali nuri seu narrationem
p'inde spe' illaru' reru' pendere ab op'ate
p'uarit' it' g'ntib' q' a' u' a' g'ntat. Jam p'ler q' jam n'gtat
fit ut t'p' nullo no' g'ntatu' part' tang' to,
nisi it' g'ntu' p' tem' p'cedentem q' iam fuit app'
& cu' futura comparat. q' t'p' pendet
ab op'ate it' g'ntu'. Veru' hac par' uomenh' Regit' Georgii Janelli.
p' q' eodem no' faceret Janelli ut sane
aut nota' sub reu a' et sit sub successuaru'
nec, aliud nisi p' uentata ee' g'ntat. Quis aut
ferat uentat' p' t'p' nota' forte ee' ens reu?
note' inquam q' e' co'p'it' uentat' p' p'ra' p'rio.
Denide sicut ad reu' p'uarit' u' g'ntat n'
merg' actualit' q' nuri uentat' t'p' ita quoz

e in tpe in stant eut tpe iuxta illud co'ssi num
 quacuq; se eade u in forho p eade nit se sem
 de q'libet uenietu e indiu'sibile ac t'hu p' adcoq
 et ip'iq; op'ia; t'p' aut diuisibile e ac successi
 uum itenq; op'ia ih'q; & op'ia in stant' no
 et ee op'ia t'p' abog uo successiua con'p'e
 et simul q' fieri n' p't. Obijiat Nihil d'm
 est dum fit ut con't dicit solet q' ad t'p' p' successi
 uo p'ficat' dum successiue s'unt d' est q' sola
 nouela respondet d'ic' illud p' t'hu' nihil est
 dum fit intelligend' ee e' d' successiue ut ex
 suu'oe 3. p'p' co'mento. 57 D. Thema in 2 de
 d'ic' d'ic' d'ic' d'ic' art. 4. & alijs notant com'br.
 art. 4. Nec et d' p' uenietu q' d' quate
 uo in nouela fiunt; q' n' in in stant' fit
 ut est ac fit: S' de ip' p' uenietu q' d' qua
 t'p' p' notu' efficiunt de q'q; aut d'ic' in q'uo
 p'p' c' 8. t'p' 69. ita tunc p' esse cu' d'atu'
 e' uenietu' in stant' eiq; t'p' in quo fiabant.
 Item illud: e' t'p' nihil habent p't in stant' d'ic' d'ic' d'ic'
 ita e' explicandu' ut nihil e' t'p' p' finitum
 t'p' uenietu' ac p't h'c' t'p' p'ter in stant' quo
 ea p' t'p' q' im'ediate p'cedit d' ea q' proxi
 me subsequit' ut se op'ulau' : Et in t'p'
 p'p' ex his p' h'q; g'latu' h'ud dubie n' d'efi
 nitu' est sicut d' p'tos ip'ae, utpote q' uenietu'

uenietu' d'ic'

uenietu'

d'ic' d'ic'

Declinat' d'ic' d'ic'
p' t'p'

hoc e' falsu' q' ex'istimur quodlibet parva' extensione'
 g'imitatemq' sp'is ee' cu' magna e' motu' ut si mo'
 ty sit celer' sepe g'ra. enent ut magna sp'is
 motus ex'igua sit ex'ensio. ut si motu' sit tardu'.
 g'ra igr e' extensio & g'imitat' sp'is alia motu':
 t'p' a' e' extensio & g'imitat' p' accens' extensioe'
 & g'imitate' motu' s' sua s'p'ra & peculiarit'.
 De t' sp'is hoc no' g'p'rat' it'gr id q' sepe nit' Nota.
 Hates omne' nob' fieri n' sp'is; sine .r. motu' O' Motu' sit = sp'is
 sit finit' ut motu' lapidis sine infinit' qua
 em ipse putat fuisse motu' cali q'libet subla
 ta omni it'it'g' ap' h'c sp'is sua' s' duraco'
 motu' ita sit m' sp'is priori no' simpl' s' *Quantitas sit uera*
 nisi t'p' g'it'at' a' ut e' duraco' motu' absolute *res quantitas.*
 ut e' duraco' motu' certa ac definita. & quatenus
 p' nobili ab aia limitat' & p'finit' ad motu'
 motu' sublu' neres mundi; qua' limitatioe'
 adhibenda aia nra fuit saecula' annos dies no'
 les. Sorab' dicit ut sic n'q' g'it'at' t'p' a' e' est
 sp'is quantitat' n'q' n' p'dictu' p'om' g'it'at' *putat.*
 a t'p' hoc no' spectatu' retinet suu' g'it'at' g'
 app'ensioe'. id aut' q' a' t' t' sp'is nisi p'om'
 nri app'ensioe' ex' ce capite n' e' uera sp'is
 quantitat' cu' sit end' uer'. De hoc n' t'p'ie
 ut uulgatissimo loq' h'ates n' p'dictu' cap' de

Quant. cu' ut. si qd ducat quata sit ratio
ipre sane ea definitet annua' utq. Et ex
f. p. i. quo sensu ptes cap. 14 septu. 131. dicitur
erit p. t. q. August. 11. d. p. i. m. 128. ap. p. m.
ut t. p. ce. op. anima seu p. d. ab aia qd
ip. p. p. t. r. a. t. i. o. n. e. a. b. s. o. l. u. t. e. s. p. p. r. o. n. t. i. n. i. s. o. m. o. b. i. l. i.
ab aia definitet seu ut p. t. e. r. n. o. t. y. u. t. n. u. n. c.
r. a. t. i. o. n. e. c. e. r. t. o. q. u. o. d. l. i. m. i. t. a. t. u. s. e. i. d. i. v. i. s. i. b. i. l. i. t. e. r.

ip. p. i. a. b. s. o. l. u. t. e. q. u. i. d. a. m.
e. i. d. e. m. r. e. a. l. e.

Absolute u' p. t. i. a. t. i. o. n. e. e. i. d. e. m. r. e. a. l. e. q. u. i. d. a. m. n. o. t. y.
s. u. b. l. a. t. a. o. m. n. i. u. t. t. e. l. y. a. p. p. r. e. h. e. n. s. i. o. n. e. i. n. s. u. o. p. r. o. p. r. i. e.
s. i. s. t. i. t. a. t. q. u. o. d. a. d. e. o. r. e. a. l. e. m. p. r. o. p. r. i. e. m. s. i. t. i. d. u. r. a. t. i. o. n. e.
u. e. n. d. i. c. a. t. q. u. o. d. e. a. l. i. a. q. u. a. m. i. p. s. a. m. u. n. i. q. u. e. n. a. m. e. s. t.
u. t. s. i. t. p. t. e. r. n. o. t. y. n. u. r. a. t. a. p. r. o. n. t. d. u. r. a. t. q. u. a. m.
a. l. i. a. l. a. b. u. n. t. s. i. q. u. i. d. a. m. a. l. i. a. p. o. s. t. e. r. i. o. r. i. g.

Ad hunc locum a' ratione quoq. referunt ipse
quidam alia ut p. t. i. a. t. i. o. n. e. v. n. i. t. a. t. i. o. n. e. m. e. t. a. m.
Dicitur seu Instant in toto ipse. Affirmat
u. t. l. y. i. n. 4. t. o. p. r. o. p. r. i. e. q. 15 & alij nonnulli obsequia
& idem quoq. non unq. dicit u. d. r. p. t. e. r. p. r. o. p. r. i. e. m.
b. u. t. u. t. c. o. l. 9. 13. & i. n. s. e. p. t. u. 107 & p. e. r. o. u. i. t. a. t.
12. c. 4. n. c. e. i. d. e. m. N. u. n. c. i. n. i. p. t. e. a. b. a. q. t. p. q.
e. e. t. a. l. i. q. u. o. d. p. m. a. n. e. t. : u. t. n. o. t. y. s. i. t. e. n. t. s. u. e. r. e. p. r. o. p. r. i. e. m.
n. o. b. i. l. i. t. u. t. l. y. a. b. a. q. a. d. e. o. r. e. i. n. s. t. a. n. t. p. o. t. e. r. i. t. e. i.
d. i. u. p. m. a. n. e. n. t. b. p. t. e. r. e. a. e. t. u. t. i. n. s. t. a. n. t. a. p. r. o. p. r. i. e. m.

ip. p. i. a. b. s. o. l. u. t. e. q. u. i. d. a. m.
e. i. d. e. m. r. e. a. l. e.

Reck.

probate.

Dei imaginatio mathematica quae sunt ma-
themati imaginantur hinc fieri ex
puncti atque ita quodammodo manere in tota
linea unum idemque punctum per suam cogitationem
fingere ex hinc unum figuram efficitur atque
unum manere in toto tempore licet aliquid sint multa
atque dicitur esse unum & idem hinc in tempore
non esse specie. docet autem dicitur hinc
mobilem ac tempus ita inter se esse affusa ut non
sunt in alio esse quod: hinc latius & mobile
non est ita ut nec mobile prout movetur
aliquid latius esse prout nec invenitur. prout
est ex una parte motu & mobile, ex altera
tempus & hinc; & dicitur est esse tempus cum hinc
quod motu & mobile sunt hinc. hinc & motu
& motu mobile sunt erunt: hinc tempus est motu
atque; movetur non est quod dicitur motu mobile
non est nisi unum mobile respondet in unitate
mobilem quod unitas est principium motu: hinc
erunt hinc & tempus sicut mobile & motu.
Præterea quod dicitur prout tempus non est modo tardus
non velocius; quia mensura sit prout unum-formis
& non variabilis. Quod autem vulgo vocatur tempus
tardum hinc velocius ad motu ex eorum natura prout

... appropinquat ut euenit & abusiue dr. q' n'ly
 ... motu q' mobilis uol' dr' uolo uisum ita
 ... sp' respectu ill' dr' uolo uisum q' t'p'it
 ... uelocitat' de a' larib' & a' p'f'ant' scriptoris q'
 ... abe d'larib'. Obid' er' q' d'at' p'ter m'itio cap.
 ... Dormientes u' p'p'os t'p' in quo dormiunt
 ... Nunc in quo dormire cogunt cu' eo nunc
 ... que exp'p'it' e' coningentes op'at' nihil t'p'it
 ... iudicium. Caa' hui' rei est q' a' t'p' a' p'p'it' in
 ... motu & mutaoe: at dormientes motioe nulla p'ci
 ... nit q' nec t'p'. Unde quo q' et uigilans mag
 ... uitate p'cipit eo t'p' est breuig quo magis color
 ... iud. Deum' eo' con' hominu' sermone festu' 106. Nota hi.
 ... breuit' ead' p'p'it' t'p' oia tabesce' p'p'ere
 ... in obliuioe uenire: q'q' uoib' oia cap'it
 ... cadunt q' fiunt in t'p'it. p'p'it' u' quoniam
 ... q' reb' & in inuentib'. & in somnib' de p'p'ea
 ... idem Alet' ait t'p' magis e' causa' corrupti
 ... q' q'arationis q' q' t'p'ia & nunq' m'ider
 ... u'p'ia rei mutao' qualis e' t'p' rem sol'q' d'g'it
 ... qua' p'p'it: unde licet t'p'it auget' s'ua
 ... q'q' uo' e' canib' ad can' ab'q' t'p' sapientib'
 ... uo'icant magis t'p' p'p'it. h'is festu' 128
 ... p'p'it' p'p'it' p'p'it' q' t'p' d'larib' s'ua' appellare
 ... p'p'it' q' s'it caa' obliuioib'. Unde et Seneca

2-ore dormiens
 a' p'p'it' t'p'.

scribit senectutes in impetu fre in memoria
& senes vulgo quasi proprio ore obliuiscunt
Diffinitio temporis tradit Aristes c. 13 istas duas
quando Jam, Quis, & quonda, Repente.

Quanam Res sint in
tempore
Quaestio 4ta

Tempus est natura extrinseca durationis rerum
ut patet ex supra dictis. Permittit autem diffi-
nitio illam mensura in mensura fortis, quod in
suarum nocent, & in mensurantes quod est aduata
na fortis mensura est fortis sub intrinseca &
mensura mensurans sub extrinseca dicitur in sa-
gittione dicitur. Videat 1° c. 12. ad
quod si sit quod abiacet notandum est ex cap. 12. textu
ut dicitur poe quod aliqua res sit in tempore
si sit quod tempus est 2do si sit passio dicitur
3° si mensure tempore. Duo sunt modi speandi
recte ad in loco aut in motu esse quod sit cum
loco aut motu est ita neque recte ad esse in
tempore quod sit quod tempus est aliud sequitur inquit
Aristes quod caelum est in grano nulli quod in nihil

Vide 1° c. 12
Tempus ab ipso dicitur
et in 1° c. 12
2do
3°
Duo sunt modi speandi
ad in 1° c. 12
1° c. 12

Et hinc realiter ergo esse spiritualium qualitatum qual
Inueniuntur recipit.

Conclusio 2da

2da

Conclusio 2da Motus in mobilibus cuius ratio ac principium
spiritus eorum quoniam supra docuimus mensuratur a se
ut a mensura non exteriora sed interiora. Propter quod
omnis motus est in tempore secundum autem quod omnis motus uenit
est sibi mensura propterea quod ratio mensura est
nunc sequitur eorum spiritus tanquam passus est partem
quo ipse tempus motum sequitur quippe ipse germana
ueluti Solus. Item sic omnis motus uenit sibi
mensura quod ut interiora ut exteriora ut ueritas
atque motus in mobilibus mensura exteriora habere
non potest quod non potest mensurari a se ipso nisi ut a se
sua mensura propter quod motus in mobilibus est
necesse est perfectissimus esse regularis ac unifor
mis quod etc.

Conclusio 3ta

2da referentia

Conclusio 3a Motus tantum calorum aliorum sub mobi
li ratio generatur quia reliquorum mobilium ratio
quo tanquam mensura interiora mensuratur unquam
esse ac se mensuratur et a tempore in mobilibus
tanquam a mensura exteriora prior se est certa post
rior propter quod res unquam necesse est deat unam
mensura exteriora sui generis ut generatur se deat
est quod est motus reliquorum calorum etc. habebit
aliquam suam durationis talem mensuram. Propter
motus

motu ipsi alia mensura pter spm mobili
 h' bit n' fat q' Miror paret q' pter spm
 mobilis n' dat ulla alia duras externa eius
 dem g'ar' in duras motu. Objic' ab so spm obiectis. ja
 mensura h' motu q' n' motu h' spm p'br sub
 ga in idem eos q' iter faciunt ex motu suo
 plerumq' idagare spm na' tot & tot sunt iam
 q' feding milliaria q' erit talis ut talis hora.
 Redeo spm n' proprie & ex naa sua s' m'ppie soluti
 tm' ioe nri a motu mensurari. Objic' 2do. sicutis rda.
 Motu cali s'um autem atem e' q' n' mensurari
 a spm. Redes neg. anseq. in xl. n. obstat quo soluti.
 n'ing inferioru' caloru' motu licet ab n' sint
 in h' om'ing a motu spm mobilis p'oe mensurari
 quatenus motu suo p'fectissimo & aequalit' q'
 sino quo et reliqua calidissima corpora s'um
 rapit qm' mobile e' volut ja com'at' regula
 & mensura q'ngdem reliq' cali d'ing motu s'um
 se g'formal' e'ig' volut more g'erunt. Sed q' q' d' h' h' h' h'
 fit d' h'ae resp'nsioe, difficultat' h'ae et re om'is
 h'ae toller. Si dicam motu caloru' inferioru' n' totu'
 s'um p'ter a spm mensurari. Dicit n. An' h' se
 h'ia fuerit ab abno d' h'ae r'oe n' excedat a spm
 h'ae q' libet cali circumvolubis s'epca h'um sumpta
 minor e' spm atq' adeo ab eode' excedit & g'sequet'

à tpe patit qd definit eē infra certū tpe: imo
sūtm hanc respōsiōē à tm in se hāc hāc motū
cāli adūm pōnētibz sūtm rei veritatem om
nīū cālorū in ferriū motū tantūmō sō sūtm cir
culāōē sūtm mensurā à tpe pmi mobilis
cū dem tpe cōr cālorū abōm cūm volūōes n
epōdat q tpe in eodem mōtū quo caput eē
motū ac tpe pmi mobilis caput eē motū ca
lorū in ferriū ut patet.

Conclusio 4ta.

Conclusio 4ta. tpe nō eē mēsurā motū sūtm
quiescē motū qdem p se quiescē nō motū sūtm
p autē ut supra dēclaratū est. l. apertū patet
lex 118. patet hoc ex cōr sōm nō pōnere
diciūg. n. sōm v. g. sedisse ut inōtū cūm
tanto ut tanto tpe l. c. & ex hoc in fect. sūtm
nec sūtm nec intelligētibz p autē eē in tpe
eo modo quo sic auipit p autē: nā dēbet
si nō moueā nō tū gēsit eo sensu quo sic
t quiete loquimur ad cū affēctū nō ad motū
q sūtm & Angeli nullā sūtm.

Conclusio 5ta.

Conclusio 5ta. Impossibilia nō mensurā à tpe
ita patet lex 120 & pbat qd illa q nō ex
dunt à tpe nō vllū sūtm ordiū ad motū
& qetē ca nō tū in tpe impossibilia sūtm
& nō mensurā tpe sūtm patet tū ex
nā tpe sūtm ex rōe nō sūtm sūtm sūtm

pto minor qd impossibilia extra oēs oēs tpe
 diffini sūt impossibilia; & cu' n' sint extra smptr
 smptr n' sciebant ordine ad notū & gettem
 notū n' e' aliāq' entis & qdem actu exite
 tū notū. pto et à gharis sens: qd illa q'
 ita n' sūt ut possit tū eē ut fuerint ut futura
 sint ut gūabilia & corruptibilia idē dnt
 eē n' tpe q' à tpe tanq' à maiori quodam
 sūpnt: q' n' eēt excedunt à tpe sūm pte
 tū q' futū eēt excedunt sūm futū q' aut
 nūq' sūt nec eē pnt ut chimera diame
 tū eē comensurabile costā & nullo mō à
 tpe minūq' atq' ad id n' tpe eē negant.
 Sed neq' illa q' impossibilitē opponūt n' tpe
 eē censenda sunt ac illo mē surari ut chimera
 n' eē diametru' n' eē comensurabile costā
 qd hoc d' id gēg' alia ita sūt ut s' sint
 s' n' necia quon' nāa est ut n' eē s' possint,
 sicut s' oppositū impossibilitū nāa est ut
 eē n' possint. Notab' aut' obit' sans issa' Nota
 gelusione s' tūca eē fundm' d' s' hinc legim'
 asserim' s' p' hōer necias eē q' d' nāa nēta
 s' hō: qd n' falsa s' p' hōer necias oppositā
 & falsa sunt neq' falsa sunt n' tpe adiq'
 atq' falsitatis s' ipse nēra s' sunt neci

Nota

Nota

ni hinc uera et ni ueritat ades qz sicut etna ueritat
habet.

De Aeternitate & ueritate quae Durationibus.

Quaestio Ultima.

Cum Duratio sit quantitas seu extensio ipsa esse
ut existit rem ad uarietatem & distinctio
nem ipsa esse seu existit uarietas quae
& distinctio duratio quae: Item ipsa
Duratio hoc ipso qd esse rem peculiari
dam modo extendit et peculiari quibus
rebus distinctio, atqz mensura rem imposita.

Mensura uero ut ex dictis patet & postea
da respondeat oplet mensura. prout
ista alia e p se ut substantia alia in alio ut
accidit absolute alia in alio & ad aliud ut
relatiui; addunt nonnulli existit in alio ut
materia & forma q simul existendo coexistit

Alia magis propria dicitur: Magis uero ad institutum p se ut
commodum loquendo existit rem aliam alia est
inuariabilis & indefectibilis tam extrinseci
quam intrinseci alia hinc dicitur opposita q
ta intrinseci quam extrinseci mutabilis at
defectibilis est qta in se habet duratio mensura

Existit distinctio.

q' a se & in se ipso e' inmutabilis & indestituta
hinc mutabilis n' in defectibilitate q' in se ipso.

Hinc & phi' existit & p' se respondet mensura <sup>3 p' se mensura bonorum
Sapientium.</sup>
t'p' n' est admitat & am' q' b' g' a' p' h' t' ab' e'
nonnulla velut n' in g' p' n' c' i' p' a' l' e' s' a' d' i' n' g' u' i' s' t' a' .

De t'p' e' g' i' n' i' g' b' a' r' t' e' n' g' & i' e' h' e' r' e' t' h' a' c' u' n' i' c' a
q' s' i' o' n' e' b' r' o' d' i' s' p' u' t' a' b' i' l' i' t' a' t' u' m' a' c' p' o' s' i' t' i' o' n' e' s' t' a' t' i' m' i'
t' a' t' e' & a' u' t' q' d' s' i' n' t' & q' u' a' l' e' s' m' e' n' s' u' r' a' e' & d' o'
q' u' o' m' o' d' o' d' i' f' f' e' r' a' t' u' n' t' s' e' & a' t' t' r' i' b' u' t' i' o' n' e' q' d' s' i' n' t'
t' p' g' i' n' g' t' u' m' & a' d' m' i' t' a' t' p' a' r' t' i' c' i' p' a' t' a' .

De p' n' q' a' t' t' i' n' e' t' B' o' e' t' i' u' s' l' i' b' r' o' i' t' o' & g' l' o' s' a' t' i' o' n' e' p' r' o' f' a'
s' t' a' d' e' f' i' n' i' t' a' t' e' a' d' m' i' t' a' t' e' s' e' o' c' m' o' d' o' . H' i' c' u' n' i' t' a' t' e' n' i' d' e' f' i' n' i' t' a' t' e' .
t' e' r' m' i' n' a' b' i' l' i' t' a' t' e' m' i' t' a' t' e' s' i' m' u' l' & p' e' r' f' e' c' t' a' p' o' s' s' e' s' s' i' o'
q' u' a' d' f' i' o' e' s' a' p' p' e' l' a' t' a' a' l' o' i' b' u' s' t' h' e' o' l' o' g' i' s' e' x' p' l' i'
c' a' t' & e' s' s' e' . p' a' p' l' e' s' u' a' s' u' m' m' a' t' i' o' l' o' g' i' c' a'
& 10 a' r' t' i' c' u' l' o' s' p' e' r' e' n' s' l' i' b' r' o' 12. c. 1. d' e' t' e' r' m' i' n' a' b' i' l' i' t' a' t' e' . <sup>quare dicitur in
n' i' c' a' b' i' l' i' t' a' t' e'</sup>

q' a' a' d' m' i' t' a' t' e' c' a' r' e' t' p' r' i' n' c' i' p' i' o' & f' i' n' e' & u' n' d' e' q' u' a' n' t'
i' n' f' i' n' i' t' a' t' e' . d' r' (v' i' t' a') q' a' q' u' i' e' r' e' a' c' p' p' u' e' e' t' . ^{quare dicitur v' i' t' a'}
n' u' m' m' i' t' a' t' e' d' i' n' e' g' a' r' e' a' d' m' o' d' u' m' a' b' s' u' r' d' u' m' e' s' t' n' o' n' n' o'
& i' d' e' t' . D' e' m' i' d' e' q' a' v' i' v' e' r' e' n' o' n' i' m' s' e' q' u' i' t' i' p' s' u' m' . ^{quare dicitur v' i' v' e' r' e}
e' s' s' e' i' n' e' n' t' i' a' i' p' s' a' q' d' u' r' a' t' e' m' . (d' r' n' a' l' i' q' u' i' d'
d' i' c' t' a' b' r' e' v' i' o' r' i' t' a' u' t' l' o' n' g' i' o' r' i' t' a' t' e') s' i' i' p' s' a' b' e' t' e' o' r' u'
d' e' i' n' e' n' t' i' a' o' p' e' r' a' t' i' o' n' e' s' , & e' a' s' p' o' s' s' i' m' i' s' i' m' i' s' i' n' v' e' n' i' t'
i' m' a' n' e' n' t' e' s' a' n' g' u' i' d' i' s' t' i' t' u' t' e' n' e' s' s' e' . d' r' t' o' t' a' s' i' m' u' l' . ^{quare dicitur t' o' t' a' s' i' m' u' l'}
q' a' a' t' e' r' n' i' t' a' t' e' q' u' i' q' u' i' d' e' t' s' i' m' u' l' e' t' q' u' a' n' i' n' r' e' d' i' s' t' i' n' g' u' i' t'

Quae Eternitas dicitur ipse quod nunquam est tota simul. Instans quidem est tota
qualis dicitur tota et
a tempore simul cum sit indivisibile verum hoc nec est tempus, nec
per tempus nec manet nisi uno momento. Eternitas
autem est tota simul et sic manet unde dicitur solent vni
nunc stant. Nunc quia est indivisibile ac tota est

Quae sententia de qua supra
dicitur habet in se
posita sufficiat.

Quae autem dicitur et aeternitas
tati dies et annos et reliquos tempus diffinitur
buius ut cum dicitur Eternitas est, fuit, aut erit
seorsus non est aeternitas habuisse aut habituram
ei aliqua realitate, quae nunc non est sed sicut
volunt ante gestum nomen quo iam in praesentia
utrumque aeternitas existere potuisse et merito
conspicere de quodam in similitudine ante et ante simul
et post atque adeo quod aeternitas sit undequaque in
tempore

Quae dicitur habere
sua propria et futurum.

habere aeternitatem quae aeternitas una eademque in
liberis manens praesens futuro et omni tempore
Quae dicitur praesens est. De praesens ad seipsum inmutabilem
& indeficientem aeternitatem, quae quae possidet firmiter
quiete sine solitudine & amissionis periculo
teret. Quod est tota et perfecta possessio, nulla
certe eo alia indigebit. Haec aeternitas est non
sua durationis divina non coeterna sed interna
atque adeo in se ipsa; nec realiter a Deo distinguitur
sed est ipse DEVS.

Quae dicitur esse aeternitas
aeterna.

Quae dicitur esse aeternitas
aeterna.

Quod ad Finem attinet sic illud est perfectum & desiderium sui ipsius per se habens
 absolute ut est duratio entium cuius ut illic ge,
 necesse est ut est mensura. & ut ex istis cognitione
 necesse est ut mensura in cognitione durationis aliorum
 eiusdem generis. Vnde spiritus accipit finem
 dicitur in p. 9. 10. dicitur & cum sit cum est necesse
 finem earum rerum quod sunt in se esse justitiam
 sic ut sua inmutabiles per se inmutabiles
 sunt. Item bonum & operationes. Itaque cum est quod sit finis per se
 habet ut duratio est opus & mensura interiorum
 rerum incorruptibilium materialium tales in modo sunt
 per segeti, caliditate, virtute, etc. per se, tamen hoc
 universum collectione spectatum & operatur natu
 rales in segeti quod necesse est quod sit finis per se
 vera. Porro enim ut sit non mensura interiorum
 rerum exteriorum nihil aliud est quam esse in
 incorruptibile perfectissima ratione angelica sine materia
 vero sine specie per se in aliis rerum generibus id est
 per se distinctum & regulatissimum. ceterum mensura
 est, ita est in genere rerum incorruptibilium. Vnde sunt
 motus per se motus reliquorum omnium est mensura
 per se perfectissima ita duratio perfectissima angelica
 est mensura durationum reliquorum incorruptibilium
 hinc & sunt motus per se motus non proprie
 mensurati a se ipse sic nam illa angelica spiritus
 non mensurati ab aliis. Ex his patet differentia
 perfectissima & spiritali quo tempore sunt & similibus

Differenc' quantitate ut int' se discrepant. Na' admitas e' mensura in diuisibilibus
et in diuisibilibus rebus inmutabilibus de quantitate. Eum' e' mensura
in diuisibilibus rebus inmutabilibus secundum substantiam et in
omni parte Tempus et mensura diuisibilibus rebus successivis et
quod simul non sunt ut Oportet et eorum quod licet simul sint mutari
in essentiali parte. Accidentale tamen differenciam inter haec tria est
consistere quod aeternitas sine careat et propro. ^{Eum'} aeternitas sine in
tempus neutro: etenim licet ut aeternitas ut et tempus ad
retro fuerint adhuc in rebus a tempore et hoc ad illos et tempus
ad aeternitate differet. Ad alios tamen et hoc modo est
sua mensura et creati naturalis stabilitate et perit se habet ad
eula creati excludit aeternitate (naturalis) superabiles rebus naturae
(stabilitate) excludit tempus (perit) mensuras rebus successivis
quod interire sunt quibus et durate substantiarum coexistibilibus.

Differenc' quantitate

Defin. Eum'

Quomodo differenciam
parat mensura et tempus

Quomodo differenciam
parat mensura et tempus

Quomodo differenciam
parat mensura et tempus

Quod attinet ad tempus discretum seu angelicum scilicet ad propria
tempus angelicas non necesse sed liberis: na' cum ista opores non sint
et non sua propria et inmutabiles suo mensuram non sint rebus
in tempore necessitate ut sint aliorum eorum quod
opores rebus comparabiles: est aut tempus angelica nihil aliud
qua successu gloriis opores illorum profectisse nam angelica
parat gloriis et unice istas, scilicet tempus discretum seu
angelica. Haec non notata differunt a rebus tempus inmutabiles
et haec istis omnia careant eorumque rapiditate flant quomodo

De celestia curantur quare & motata ee quoru si mex
sura illa no p durare possint potentia eadē angelicu infans
ut aliquo tempore no coexistere ut et am soli eiqde temp
no infans put angely voluerit in unica illam of'oe dicitur
aut nong dia psecrare. Successio q eadē instancē angeli.

una vobis tempore dicitur: tempore ideo q in ea vobis p'ig <sup>Quare successio p'ig
no p'ig'io' eadē t'p'</sup>

Successio quare q eadē angelis of'ioibz alix p'unt, alio
tempore: dicitur vobis di q' p' dicitur of'ioes n' contrax sed ^{Quare dicitur dicitur.}

dicitur sibi n' n'ice p'cedant q' aliquo tempore in n' opu
sunt s'om un'formē aliqua successiois s'ic'io. hoc q' ^{Quare dicitur dicitur.}

tempore mensuratur noty angeloru & notabiles acty ab eorundē
actū & volutate sicut nec n' et noty acty alie s'ic'io
existenti aliqz acty notabiles.

Sed e' amē hie non est a' e'ig'itū dicitur quoniam mensura dicitur
p'ia incorruptibile substantia v' mensuratur tempore ut vobis
an vobis instanti p'ncipate quo tempore dicitur instat an aliqua
alio dicitur mensura n' q' ha quare q' dicitur & corruptio.
n' p' dicitur instanti tempore continui quare vobis cu' p' dicitur ad
noty dicitur s'ic'io dicitur s'ic'io s'ic'io tempore continui mensuratur
vobis e' q' ambigat. Quidem hie e' mente D. Tho: Solutio.

1. p. 7. 10. 2. 4. quare et s'ic'io Albi. mag. Caie:

pbr 3lio. 186.

12. ty: 117. pratorca 3. qares q me surant auo
 ac in mstanti pmaxete nihil unquam iustitie sine
 in pna eritatis amittunt at eos orty & mteci
 ty abnoxia aliqd aut soly maã aut forma si
 nunt ac maã sine sypã tpeã amittunt; id q in m
 nentibz admodu e manifestam, in non uinentibz
 aut longo tpeã deursu spiciuẽ tpeã dicit. Ete.
 cum cypã ^{compositi} naate iustitias resellet
 cum ista eãã compositi ex quibus maã & for
 ma atq in ipe q orant & uident saltes maã ali
 qã defluat uicẽ oio e ut eandem cypã uarietatem
 aliquam habeat ac fronte mensura tpeã. Denõ ga
 dicitur d. somat. Durã gñatiliu & corrupti
 bilu npe recedit ab aternitate nulla aut durã ua,
 uis recedit ab aternitate quam tpeã tpeã adijic manifeste,
 tam tpeã sentias quã sub finem huius tpeã tpeã
 tu 120. his uerbis declarat. Quare ipe corrupti
 bilia & gñatilia sã & oio q aliqã qdem sã aliqã
 uõ nõ necesse est in tpeã esse.

quodlibet 4to. q. d. 1. s. 1.

pbr 3lio. 186.

Quare ipe Nullu sub pmanens mensurari potest ac, dicitur in
 sua successina. Esse iustitiam corruptibilem e per
 manens q tpeã mensurari non potest. Minor est p
 nota pbr maior q a mensura est et eãã congruentiam
 mensurato cõmensuratum. Respondet negando
 maiorem absolute sumptam cuius uõ ex minoribz
 dicitur gñatiliu. Si pignit q Minor esse sub
 stante uõ corruptibilem e pmanens ut permanentibz

Solutio.

diffinguit contra id qd e p se succ finis qd emg nullis
sua ptes hbi succedentes pnt ee simul que pnt no
ty d ea qd effum sequat succ finis ff de co ad m
nozem: esse substantiam corruptibilem e manentem
sunt ut diffinguit contra id qd est p se p
p aucto succ finis rego p nozem. Nam est sen
te p se succ finis ut probatu e in p t habere suc
cessionem quandam ^{hoc} huius ^{hoc} substantia corruptibilis
q d huius fluxu pnt alia alit succedere tanq
nonnag ser simul maneat in toto aliquo tpe
patet hoc tam in inuentibz qua in non inuentibz
by sic no incrementa sunt hbi et si n no p
cant, augeri h' e no augeri pnt: dicitur in p
esse substantiam corruptibilem aut dari p continua
succesio prioris e posterioris h' a' hoc omni p
tine ut necis dicitur in p qd p se succ finis pnt
certe hoc aliquam p quia successionem sua
modi sunt appellati pnt p aucto succ finis Itaque
in p h' substantiam esse manentem p continua
quandam uarietate, istam qua mutari solet
p re h' m' p h' tpe h' p h' d.

Obiectio:

Obicitur epistola substantiam compositam pnt uari
suam abstrahit a motu e quiete licet ut motus
ut quietem ^{primus} pnt ad uarietatem h' e p p
aliqua pnt nra durationis mensuram h' uari
caut quam pnt mensura motus e quietis.
Respondet epistola substantiam pnt uarietatem abstrahit
h' e a motu e quiete no solam e pnt h' m' p p

Solutio.

quod, dicitur & dicitur et dicitur & dicitur
 et dicitur & dicitur & dicitur & dicitur
 opposita quae utriusque motus, existens rerum cor,
 opposita ab huiusmodi specie dicitur motu & quae ne,
 quae abstrahere pro aut moueri eo motu aut
 moueri pro aut moueri si aut moueri quae sunt oppo-
 sita quae & mensurabunt eadem durationis nec,
 forma quae mensurabunt motus iste impropris & quae
 eadem opposita.

Terminata participata necesse est ut operatio beati,
 cum dei contemplatione fruentium beati quae, ne,
 formae sui ordinis diuini & dicitur supernaturalibus.
 quae dicitur. Et quae sunt istarum operationum beati,
 tricularum mensuram esse durationes beatitudinis. Am-
 nae Christi quae ut dicitur beatitudines creatas per,
 datum tenet. Cuius longi rei est quae cum beati,
 beati sunt proprium & peculiare esse ab esse
 quae quae suo dicitur, quae est ut pro eorum
 nam rerum aliarum mensuram peculiararem
 idem quaedam uendit quae est ipsa existens rebus suis
 eternitatis atque ita dicitur duratio ueritatis partia,
 data.

Porro pro instantia spiritus alia quaedam sunt quae instant,
 sua natura dicuntur in seipsis nihilque est aliud quam
 analogia rationis quaedam quibus ea quae utriusque rationis seu
 modum causa sunt ut a se ipsis supponunt effectus seu
 quasi effectus praecurrunt licet a se simul in eodem
 spiritus indivisibilitatis puncto esse miscentur aut conueniunt,
 aut quo modo contingit in unum idemque spiritus in,
 stans includi multa natura instantia ratione quae?